№ 26. Tallinnas, laupäewal 24. junil 1906. **I aastakäik.**

Ilmub iga kesknädala ja laupäewa homikul.
Toimetus ja talitus on:
Tallinnas, Wiru uul. Teich'i majas nr. 11.
Abitalitus:
Harju uul. hra Dunkru raamatukauplusel.
Toimetuse aadress:
„Noorusele" toimetusele, Tallinnas.
Wene keeles: Въ редакцію газеты „Ноорусъ" Ревель, Эстл. губ.
[illegible] linnades ja maal wõetakse [illegible] ja [illegible] ja kõik [illegible] raamatu[illegible]. [illegible] telliminе wastu ei wõeta.

Noorus

Kõnetraat (Telephon) nr. 365.

Tellimise hind:

Postiga		Postita	
aastas	3 rbl. — kop.	aastas	2 rbl. 50 kop.
1/2 "	1 " 60 "	1/2 "	1 " 30 "
1/4 "	— " 85 "	1/4 "	— " 65 "
kuus	— " 30 "	kuus	— " 25 "

Wäljamaale aastas 5 rbl. 50 k.

Ükfik nummer maksab 3 kop.

Aadressi muutmise eest 10 kop.

Kuulutuste petitrida maksab 5 kop., teksti ees [illegible] 10 kop.

Ilm on tume ja kohutawad äikesepilwed ähwardawad hukatust tuua.

(Lõpp.)

Meil oleks waja eneste kindlustamiseks ja ühte hoidmiseks ühisustesse astuda, et eneste eesmärkisi kätte saada; kui meie ühisuses oleme, siis oleme meie ka majanduslikult tugewad, sest ühendus on tugew, ütleb wanasõna. Peale ühisuste on meil ka weel seltsid, sest seltside hooleks jääks hariduse ja waimlise kõlbluse juhtimine, kuna ühisused majanduslikeks edenemiseks meil tungiwalt tarwilised on, ainult siis wõiksime meie majanduslikult, waimlikult ja kõlbliselt edeneda. See ei lähe küll mitte ruttu, aga ka wägiwallaga ei jõua meie kaugele. Linnades ongi ametiühisuste asutamine juba täies hoos. Asutatakse pottsepa, trükitööliste jne. ühisusi. Arusaadaw, et nendesse ühisustesse ainult teatud ameti töölisi wõetakse, peale selle ka kõrwalisi isikuid, kes seltsi kuidagi wiisi toetada jõuwad. Niisuguste ametiühisuste eesmärk on tööliste majanduse eest hoolitsemine, kuna kõiksugused politikalised asjad siin arendamata jääwad, sellepärast on igasuguse partei liikmetel wõimalik oma ametiühisusesse astuda, politikalisi waateid ju ei puudutata. Olgu nüüd keegi nii tagurlane kui ta on, aga majanduslikult püüab igaüks ikka parema meelega hästi elada, — parema meelega kui wiletsalt. Kõiksugune parteiline olek on ühisustes tundmata. Iga arusaaja inimene aimab juba, et ühisustest töölistel aineliselt ja majanduslikult suur kasu on, nemad wõiwad ühisuste läbi teada saada, kuidas töölud kusagil teises linnas on ja selle läbi ka eneste juures töölusid korraldada, muidugi kohalisi olusi silmas pidades. Ühisuste läbi jääksiwad paljud streigid tulemata, majanduslised olud kurnamata. See on üks asi. Teiseks on see, et mitte wäljast odawat töö jõudu ei saadaks siisse tuua, mis siinsetele töö oludele alla kiskuwalt wõiks mõjuda. Kolmandamaks wõiks seda nimetada, et haiguse, töötwõimetuse, ja surma korral ühisustelt abi wõiks saada, niisamuti ka niisugusel kurwal tööpuuduse ajal nagu nüüd praegu meil on. Nii paljn linna tööliste ühisustest, kellede hulka ka maal elawad needsamased ameti oskajad, nagu rätsepad, kingsepad, müürseppad, sepad, puutöö mehed ja nõnda edasi langewad.

Põllumeestel aga on ka niisamuti ühendust waja, nendel on see niisama mitmetpidi tarwilik. Esiteks selleks, et ühendatult kapitali oleks, mida nii wäga tarwis on, muidu neelab suur põllutööstus weikse põllutööstuse ära ja kui asi nii moodi edeneb, siis ei olegi meil tulewikus muud weikse põllutööstust kui ainult palgataw tööjõud, kes oma paari wakamaal si põllulapikest harib. Kui aga meil kapitali on, siis ei saa suur põllutööstus meid ennekesse ära uputada. Meil on siis wõimalik enestele kõiksugused põllutööstuses tarwilisi uuemaid tehnikaliselt täiendatud põllutööriistasi ja muid tarwitusi muretseda, nagu näituseks: auru rehepeksu masinaid, adrasid, kreenleid, ja nõnda edasi, samuti ka kunstsõnikut, paremat sorti wilja seemet jne. Ühisuste läbi, ühendatud jõul oleks see wõimalik olema, kuna aga üksikult niisuguste asjade peale nagu auru rehepeksu masin, ainult wähesed jõukamad mõtelda suudawad ja enestele neid ka muretseda wõiwad. Nii wiisi ühendatult saab põllu majapidamist paremale järjele tõsta, samuti ka suur põllumeestega wõistelda. Ühendatud kapitali abil on wõimalik kõlbmataid, tarwituseta seiswaid maa kohtasi, nagu soosi, rabasi wilja'andjaks põllumaaks, ehk heinamaaks ümber muuta. Niisamuti wõiks ka koduseid tööstuseid, see on karjakaswatuses ja piimatalitustes ühise kapitali mõjul paremale järjele saada, paremate loomatõugude ja piimatalituse masinate muretsemisega. See oleks esimine ja suurem kasu oleme; teine oleks see, et siis, kui põllutöö ja palgatawa tööjõu olu põllutöö paremale järjele tõstmise läbi paraneb, siis ka palgatawat tööjõudu ennemalt saada on, siis ei neela wabriku tööstus seda jõudu mitte nii palju enesesse, sest mõnesgi asjas on põllutöölisel parem kodusem elu, kui linna proletariatil. Tervise külgest waadates on ju arusaadaw, et maal terwislikum wabas õhus elada on, kui wabrikus, kõiksuguste kihwtiste gaasidega täidetud ruumides. Siis oleks põllumeestel waja ka ostuühisusi asutada, et nende läbi omale tarbeaineid just sealt osta, kus nemad walmistatud saawad. Niisamuti ka põlluproduktisi just siis müügile saata, kui neid kõige rohkem nõutakse ja paremat hinda maksetakse. Nii siis jõuaksime majanduslikult paremale järjele ja ka selle järele waimlikult. On meil majandus tugew, siis suudame ka oma hariduse eest wõimalikult tubliste hoolt kanda, ja sellel teel suudame enestele ka tulewiku nõutada, suudame oma aadetele samm sammult lähemale astuda. Niisuguse wägiwallaga, kui minewa aasta lõpul toimetati, tõmbame enestele wastu rewolutsioni kaela. Kui aga meie hariduslikult edenenud oleme, siis suudame ka piiristi pidada, nagu see nüüd Prantsusmaal on; ka nüüdgi nõutakse seal wabadusi, paremaid, ühendamata majanduslisi olusi, aga mitte nii rumalal wiisil, mõtelawal kujul, kui endisel rewolutsionilisel ajal, kus rahwas weel hariduses nii kaugele edenenud ei olnud, ja esimeses waimustuse uhinas kõik tegi, mis aga mõttesse tuli. Kuna nüüd, kus rahwas juba kulturaliselt edenenud on, kõik rohkem wiisakamal kujul toimetata se ja mitte kätte saadawaid nõudeid tõne alla ei wõeta.

Meil on praegu riigi elu nii iseäs, nii segamini, et midagi ei wõi aimata, mis homne päew toob. Wägiwalda tarwitatakse nõiemil pool, rewolutsion töötab rewolutsioni wastu. — Ilm on nii tume, nii udune, ja äikesepilwed ähwardawad hukatust tuua.

—pp.—

Marxi aated majanduslises teaduses.

A. Maide.

Kaup.

1. Kaubanduslise tööstuse iseloom.

(3. Järg.)

Wõtame weel üks näitus, mida arwatawasti, ilma seletamata aru saadakse. Wõtame kaunis suure talupoja perekonna, kes ise oma nõudete täitja on. See seltskondlik worm ühendis tööstuse wiisi juures, mida eespool indialaste juures nägime, selle tööstuse wiisi juures, mille omanikud praeguste haritud rahwaste esiwanemad wanal hallil ajal oliwad.

Niisamasugune talupoja perekond ei kujuta enesest mitte niisuguste inimeste kogu, kes lahus teistest sahawad olla, et, waid seltskondlist töötamist, ühiskondlist töötamist teatud jaotuste juures, mis sugu ja wanaduse juures muutub. Siin küntakse, külwatakse, lõigatakse, peksetakse wilja, käiakse karja söötmas, tehakse kodusid töösid j. n. e. Mitmet sugu tööd pannakse ühte kokku ühiseks üleüldiseks siihiks — enese elatamiseks; töö saaduseid ei wahetata mitte enam töötajate wahel ära, waid jagatakse nende eneste nõudmiste järele.

Järeldame nüüd*), et tööstuse abinõud mistaliju edenenud oleksiwad, et seltskond näituseks põllukündmise peale wähem waewa ja aega raiskaks. Wabastatud töölised, kui tehnikalised tööstuse abinõuud niipalju edenenud oleks — wõib olla, saawad mõnesuguse muu tööstuse haru juurde teenistusesse pandud, näit. kui oleks kuskilt tule kiwi lademeid leitud, — siis sõjariistu ja muid tarwitusi tulekiwist walmistama. Järeldame weel, et siin nüüd tulekiwist sõjariistade ja tarbeasjade walmistamine nii suur on, et seltskond seda kõike ära ei jõuagi tarwitada. Mõni karjakaswataja sugu haru, wõib olla, juhtub eemal nimetatud (põlluharijale ja tulekiwist tarbe ning sõjariistade walmistaja suguharuga) seltskonnaga kokku. Lubame weel, et karjakaswatajal suguharul oma saaduseid rohkem on, kui ise tarwitada jõuab. Loomulik on, et see suguharu oma üleliiguse karjakaswatuse saadused tulekiwist riistade ja tarbeasjadega ümber wahetab. Niisuguste üleliigsete saaduste wahetamise juures on üleliigsed produktid — kaup. Kaupade wahetamine ilmub loomulikkude tööstuse jõudude edenemises, mis kiljaastest algloodus haridusega seltskonnast wõrsunud on. Tehnika edenemise teatud kõrgemal astmel jaab esialgne kommunismus tema edaspidise edenemise takistajaks. Kõrgem tööstuse wiis nõuab ka seltskonna tööstuse ringi laiendamist, sellepärast aga, et üksikud ühiskonnad üksteisest lahus, woerad on, ei nende mingisugust sidet eneste wahel ei ole, siis ei wõi mitte see (kõrgem tööstuse wiis) enam endist plaanikindlat kommunistlist tööstuse laiendamise teerada jaamuda, waid ainult seltskondlise üleliigsete produktide wahetamise teed mööda, kas üksikute ühiskonna liikmete, wõi terwete seltskondade wahel.

Meie ei halla seda enam waatama, kuidas kaupade wahetus seltskonna keskel tööstuse wiisi peale mõjus, ainsa ajaks kui kaupade tööstus üksikute käte läks, kelledel ühendust ei olnud, kelledel kõik tööstuse produktid eraomanduseks saiwad. Meie tahame seletada järgmist: Kaubanduslise tööstusewiis on ka üle jaan seltskondlisest tööstuse wiisist; ta on wõimalu wäljaspool seltskondliste ühemete piiride, wahe weel, tema tähendab weel seltskondlise tööstuse wiisi laienemist, laienemist mis endistest kommunistlistest tööstuse piiridest wäljas on (endistes seltskondlistes suguharus, ühiskonnas ehk endises talupoja perekonnas). Kuid seltskondline iseloom (karakter) ei paista nüüd enam nii selgeste silma, seltskondline tööstuse wiisi iseloom jääb segaseks ja nõuab seletust.

Wõtame pottseppa ja talupoega esiteks kui üksikuid india seltskonna liikmeid arwustamise näitelawale, siis hiljem aga kui üksikuid kauba produktide walmistajaid. Esimesel juhtumisel töötawad mõlemad seltskonnale pottisid, teine — põlluproduktisid; esimene saab sellest oma tootajaks põlluproduktisid, teine — pottisid. Teisel juhtumisel täidawad mõlemad eraelus üksteisest lahus (wõib olla, et nendesamades hulkades, kui ennegi). Mõlemad jälle wahetawad oma produktisid, kui ennegi, teine jällegi põlluproduktisid seesamal hulgal kui ennegi. Wäljast poolt otsustades ei olnud mingisugust wahet esimese ja wiimase wahetamise wahel, sugewamalt, kui laugemalt arwustame, on ometigi suured wahed mõlemate tööstuse protsesside wahel. Esimesel korral näeb igaüks, et element, kes eneste wahelist sidet mitmesuguste tööstuse harude wahele kujub, mis sellele wiib, et igaüks töötab teise tarwis ja annab näitawalt igale ühele tarwitiku osa oma tööstuse produktidest, — et see element ongi see seltskond.

Teisel korral — igaüks, näitawasti, töötab iseenesele, ja see wiis, mille abil üks walmistaja teise produktide omanikuks saab, nähtawasti, ei sule mitte seltskondlisi sõudeid, waid produktide isikaldusest wälja. Nüüd juba paistab, et mitte pottsepp ega põllutööline üksteise tarwis ei teota, waid et pottidel ja põllumajanduse produktidel iseäralik saladuslise omadus on, mil põhjusel neid wahetatud seab.

Üksikute enestewaheline seis kaubanduslise tööstuse juures, mis seltskondlise tööstuse ühtlusega on, saawad asjade kokkulõõ, nimelt produktide tööstusi eneste wahele. Kui tööstus seltskondline oli, sündis seda tööstuses seltskonna enese poolt ja walmistajate eneste waheliseid kokkulõad oliwad täiesti selged ja arusaadawad. Kui aga mingisugused teod üksikute isikute töödeks saawad, mis üksteisest lahus ja teotad, kui aga tööstus oma plaani kindlust kaotas, siis wõiwad töötajate eneste waheliseid kokkulõad produktide kaudsest kokkulõike wälimusse. Praegust kaduks walmistajatel enestel nende omawaheliste kokkulõade seletus ära, need kokkulõad hakkawad juba ilma inimeste tahtmiseta edenema; seltskondlised jõud kaswawad nendest üle ja hakkawad mõõdatamatel aastaradadel jumaluse jõududeks, kelle emamaal aga — looduse jõududena enesest märkust andma.

Loodusliseks kauba wormideks nimetatakse nüüd neid omadusi, mis selgete katete all weel on, mis weel teadmata on sinna ajani, kui walmistajate omawahelisi kokkulõasi ära ei ole saadud seletada. Kui ebajumala kummardaja oma ebajumalale niisugusid omadusi annab, mille mingisugust põhjust ebajumala looduses ei ole, nõndasama ka kodanlise majanduse teadlaste juures kaup asjaikuna, mis aga mitte asjalistest omadustega on. Marx nimetab seda „fetisihismuseks" (fetisih — ebajumal), mis kindlalt tööstuse produktidele külge hakkab, kui neid kaubaks walmistatakse ja sellepärast kaubanduslisest tööstusi wiisist lahutamata on. Marx oli esimene, kes fetisihisisest kaupade iseloomust aru sai, hiljemalt näeme weel, et isegi kapital oma saladuslise fetisihise omadusega on. Seesama fetisihismus ongi see raskendaja arusaamiseks — wahe sellest, teeb meile wõimatuwaks kuni oma arusaamiseni — kaupade silmapaistwaid iseäraldusi uurida: kui meie enne fetisihilisi kauba iseloomu enestele selgeks ei tee, wõimata on siis täielikult kauba waartusest aru saada. Peatükk „Fetisihilisest kaupade iseloomust ja tema saladustest" on meil kõige tähtsam peatükkidest „Kapitalis", mille peab iga lugeja iseäralist tähele panemist peale juhtima. On tähele pandud et peaaegu kõik Marxismuse aadete wastased, isegi ka mõned poole hoidjad, seda tähelepanemata jätawad.

(Järgneb.)

*) [illegible]

Saatuse woogudes.

[illegible] Wene keelest **Adele Laurson.**

(25. järg.)

Õrnalt minu otsa waadates, näis ta nagu paluma: kaitse meid, ära jäta meid ilma pärandusеta! Ega ma ometigi ilma asjata oma tütart ja sina oma pruuti wanale mehele naiseks ei andnud. Ta pidas seda ilmwõimatuks, et ma teistwiisi oleks arwanud.

„Nadja, kas saad warsti walmis?" küsis ta, kõrwal olewasse tuppa waadates.

„Jah, kohe!"

„Oota üks silmapilk, mul on tarwis midagi korda seada!" ütles Anna Gawrilowna, wiid ta silmadest nägin ma, et tal midagi korraldada polnud ja et see ainult kawal, diplomaatlik wale oli. Tahtis ta ehk mind ja Nadjat üksi jätta?

Ta astus wälja ja pani ukse oma järel kinni. Nüüd tuli mulle meelde, et ta wiimasel ajal, enne Nadja pulmi, ka aina tihti siis „midagi korraldada" teadis olema, kui ta Maslawitowi ja Nadjat üksi tahtis jätta.

Ma jäin üksi. Kõrwalt toast kostis riiete kahin mu kõrwu. Ma tundsin, et ma rahutu olin. Mu süda tuksus ägedalt, wõib olla, sellepärast, et otsustaw minut kätte oli jõudmas. Ma teadsin, et Nadja selle järele igatses. Wõib olla, ehk äritas mind ka teadmine, et kõrwal toas praegu naisterahwas riidest lahti on, keda ma weel hiljuti armastasin. Pealegi nii ilus weel...

— Ma lähenesin uksele ja küsisin:

„Nadeshda Aleksejewna, kas teie warsti tulete?"

Ma olin ise hirmus wihane, et mu hääl selsilmapilgul oma kindluse ja kõwaduse kaotas ja nõnda minu ärritusest tunnistust andis. —

„Kah: minuti pärast!" wastas Nadja ja kui imelik: ka tema häälest kuuldus mahasurutud äritus wälja. Ma arwasin kuulma, kuidas ta süda rutemine, ägedalt tuksus. Ma tundsin, et ma sellepärast julgemaks läksin ja küsisin iseenesest: mikspärast peaksin ma weel kaks minutit ootama? Selle aja sees wõiks Nadja ennast koguda, wõiks oma ärritust mahasuruda ja omale walju, tagasitõukawa näo teha. Siis läheks ka seletus meie wahel liiga pikaks ja piinlikuks. Meie mõlemad tahaksime enti teguwiisidele ausat kuju anda ja kui meie ära näeksime, et tulewik meile midagi roosilist pakkuda ei wõi, lahkuksime külmalt kätt andes üksteisest. Mis oleks aga Nadja ilma minuta peale hakanud ja ka minul ei olnud ju mingisugust põhjust ennast temast lahti ütelda.

Kui ma aga nüüd sisse astuks, oleks seletus lühikene, wõib olla ilma sõnadeta ja kõig paremate tagajärgeda.

Ma lükkasin julgesti ukse lahti.

Nadja seisis selg minu poole pööratult peegli ees ja korraldas oma juukseid. Tal oli walge aluskuub ja korset selgas. Kael, õlad ja käed oliwad paljad. Ma ei tea mitte, kas ta mind peeglist nägi, wõi kuulis ta minu sammusi, — ta pööras ennast ruttu ümber ja kargas ehmatanult kõrwale, nagu otsiks ta asja, mille taha ennast ära wõiks peita.

„Ma ei ole riidessepanemisega weel walmis!" ütles ta ja waatas suurte, imestanud silmadega mulle otsa.

„Kaks aastat ja kaks minutit on liiga pikk aeg, tahest aastast on küllalt!" ütlesin ma ja astusin lähemale.

„Ei, ei, ärge tulge lähemale, Andrei Nikolajewitsh. Enne peame asja ära seletama."

Ma tundsin, kuidas weri mulle pähe tungis ja palaw kirg minust wõimust wõttis. Ma tundsin eneses ärawõitmata tungi seda ilusat, nõtkewat keha oma käte wahele wõtta ja kõwaste enese wastu suruda.

„Nadja!" ütlesin ma taja: „kas sa ikeste terwe elu aja ilma minuta wõitsid mööda saata? Kui see nõnda on, siis ütle seda mulle; ma lähen silmapilk minema ja ialgi ei saa meie üksteist enam näha."

„Ei, ei! See oleks otse hirmus, Andrei!" hüüdis ta hirmunult.

Ma wõtsin ta ümbert kinni ja surusin oma rinna wastu. Ta ei pannud sugugi wastu.

„Nadjake, nüüd wõid sa kõik ära seletada!" ütlesin ma naeratades.

„Mikspärast!... Nüüd on ilma seletuseta kõik selge!" wastas ta ennast minu najale toetades.

„Ütle mulle nüüd, et sa minu peale wäga pahane olid? Eks olnud neid silmapilkusi, kus sa mind wihkasid!"

„Ja, Andrei, ja, aga sellepärast olen ma ka hiljem iseennast põlganud. Ma sain aru, et sa seda ainult minu pärast, minu heaks tegid. Mul oli häbi ja ma tahtsin sinuga kokku saada, et seda sinule ütelda... Kas tead, Andrei? Ma tahan sulle awalikult tunnistada, — sest sina ja mina oleme üks, — et sul õigus oli..."

„Mis asjas?"

„Kõigis, mis sa tegid. Waesus on kõige hirmsam koorem. Rikkus on igasuguse, ka niisuguse ohwri wäärt... Ma ei kahetse sugugi."

„Siis olid sa õnnelik?"

„Ma ei taha mitte waletada, Andrei. Sa ei kahtle ju selle juures, et ma sind alati armastanud olen ja sind ikka oma lähedale olen soowinud, kuid kahetsenud ei ole ma mitte. Niisuguste abinõudega, nagu minul tarwitada oliwad, ei wõinud see sündida. Ma katsusin igal wiisil oma meelt lahutada ja wist ühte minutitgi ei läinud ilma iseäralise juhtumiseta mööda. Meie reisisime terwe Europa läbi, ta kõige weikema maa nurgakese otsisime üles... Ainult wiimastel nädalatel läks mu meel nukraks ja siis . . . siis jäin ma sinu lähedale peatama. . ."

Aha, minu endised õpetused! Mitsugust head wilja teie olete kandnud. Niisugused selgeid waateid elu peale ei olnud ma Nadja poolt sugugi ootanud. Muidugi tuli see ainult sellest, et meie mõlemad, Nadja ja mina, täiesti kuulsilt terwed ja selge mõistusega inimesed olime ja kui meie millegi peale waatasime, siis nägime ka, kuidas temaga lugu tõesti oli. Waremalt, kui ma Nadjat alles tundma õppisin, ei olnud ta oma waadetes weel kindel. Ta loomus oli aga niisugune, et teda õpetada wõis. Ainult niisugune loomulaad (temperament) on õige, kus erguh wälispidiseid mõjusid õigeste ja kosmutrault wastuwõtawad. Kui elu meile ülesandeid teeb, millede seletuseks meie endi mõistust ja iseloomu peame tarwitama, siis peame tagasihoidlikud ja targad olema. Sellepärast peetakse meid ka külmaks ja kuiwaks. Meie rindus on aga tuld küllalt ja meie wõime ka siis iseennast ärauunustada, kui meie teame, et sellega midagi kaduma ei saa. Kui ometigi üks oleks ütelda wõinud, et tema minu asemel niisamasuguse tundmusega selle naisterahwa kätt oleks pigistanud, kena wiiskümmend sammu eemal üks teine naisterahwas, keda ta niisama armastas, surmaga wõitles. Ta mõtles sellsilmapilgul küll, et see ikkagi surema peab. Muuta ei ole seal enam midagi. Ma tegin ka niisamuti. Elusisejal on eesõigus.

Järgmises teas krägises uks. Ma mõtlesin, et Anna Gawrilowna tuppa astus ja tõusin üleste, et Nadja sirmi taha wõiks minna. Nadjal ei olnud aga selleks enam aega, sest paari sekundi pärast seisis Anna Gawrilowna meie ees. Ta ei wõinud ennast enam kauem hoida, jooksis meie juurde ja musutas mind ja Nadjat korda mööda. Anna Gawrilowna oli tõesti liiga kergemeelne. Tema suur rõõm tuli ainult sellest, et Nadja minu juuresolemisel pooleli riidest lahti oli. Selle tumala juhtumise läbi sai ta kõigist aru.

„Ah, mu armsamad!" hüüdis ta. „See on teie saatus ja saatuse eest ei wõi ära põgeneda. Nüüd olete jälle ühendatud! . . ."

Nadja astus sirmi taha. Tal oli püünik nõnda minu ja ema ees seista. Ma jätsin jumalaga ja läksin wälja. Anna Gawrilowna tuli mulle järele ja pidas mind korridoris kinni.

„Andrei Nikolajewitsh, ära piina mind mitte; ütle mulle, kuidas asjalood on? Kas oleme nüüd rikkad inimesed, wõi kerjajad?"

„Ah, Anna Gawrilowna, kui hädaline teie ikka olete! . . . Mul on kole suur rutt! . . ."

Ja ma astusin kiirel sammul ukse poole.

„Oh, sa mu piinaja!" hüüdis ta, kelle häälekõla järele wõis otsustada, et ta sugugi pahane ei olnud. „Jumala pärast, ma ei saa sellepärast wist ööd magada!"

Ma kergitasin eemalt weel kord kübarat ja astusin uulitsale. Meie wõerastemaja oli siit ainult mõned sammud kaugel. Ma ei jõudnud weel sisekäigu juurdegi, kui ma nelja wõerastemaja teendrit trepi peale tähele panin, kes mööda uulitsaid kolasiwad ja ringi wahtisiwad, just nagu otsiks nad kedagi. Üks nendest nägi mind ja tuli joostes mulle wastu. Ma aimasin õnnetust ja kiirendasin sellepärast oma sammusi. Süda hakkas mul kiiremalt ja ägedamalt tuksuma.

„On midagi juhtunud?" küsisin ma ruttu.

„Herra, meie otsime teid juba ammu taga. Teie abikaasaga on lugu paha!"

„Mis temal siis wiga on?"

„Ta tõusis woodist üleste ja hakkas kõlistama. Kui meie sinna joosime, leidsime teda meelemõistuseta maast. Ta jõudis ainult hüüda: „Kutsuge minu mees sia!" — Meie oleme kõik kohad läbi otsinud, aga niigi ei leidnud teid. Meie ei wõinud ju sugugi aimata, et teie nii ligidal olete. Ka arsti kutsusime kohale."

Ma jooksin nii ruttu kui wõisin, endi tuppa. Kui ma sisse astusin, kuulsin ma tajast hoigamist. Arst istus woodi ääres tooli peal ja wahtis kartlikult kuhmal haige otsa. Olga lamas selili woodis. Ta rinnust tungis kõhaga segatud hoigamine ja korisemine wälja. Silmad oliwad wahtnult kinni wajunud. Ma astusin taja, waewalt kuuldawalt arsti juurde.

„Wiimane wõitlus enne lähedat surma!" ütles ta sosistades ja minu kätt pigistades, läks ta ära.

Ma astusin woodi lähedale ja panin käe Olga otsaesisele. Ta silmad lähkiwad lahti. Kõrgalt naeratades waatas ta mulle otsa.

„Tahad sa Kleopatrat näha?" küsisin ma.

„Ma tahaks weikest heameelega weel kord näha... Aga seda ei ole tarwis... Sinu on ehk ärakihwtitatud... Weikene peab aga elama... Armsam, anna mulle oma kät... Kõnda!... Ära teistkorda enam abieluse heida... Armasta weie tütart... Õpeta teda, kuidas ta õnnelik wõib olla... Andrei, kas wannud mulle seda?"

Selle juures waatas ta mulle terawa, läbitungiwa pilguga otsa. Ma tundsin, kuida külmus ja kartus mu rinda ajus. Kas ta wõtti minu hingest lugeda wõiks? Loodused on ju saladusi, mida mina mitte ei tea ja need, kellede keha weel surma krampides wiskleb, kuna hing juba pooleldi teises ilmas on, wõiwad ehk ka mõtteid lugeda.

„Mis?" küsisin ma wärisewa häälega, tema wastuse üle juba kartust tundes.

„Et sa Nadeshda Aleksejewnaga mitte abieluse ei astu . . ."

Ma waatasin suurte silmil ta otsa.

„Andrei, kas wannud mulle seda?" kordas ta warsti.

Ma ei tohtinud wastusega silmapilkugi wiiwitada. See oleks ta peale pahasti mõjunud. Kui tuulispask, kui tormihoog, tormasiwad mõtted mul läbi pea. Ma ei mäleta, mis ma sellsilmapilgul mõtlesin, ma tean ainult, et midagi hirmust, hädaohtlikku oma südames tundsin.

„Ma wannun seda, Olga!" ütlesin ma kindlalt.

Ta wõttis minu käe ja suudles seda.

„Ei," mõtlesin ma, „minu mõttеid ta ei loe."

Ma istusin woodi peale ja hoidsin ta kätt kinni. Olga waatas mulle otsa ja katius naeratada.

„Jutusta mulle midagi . . ." sosistas ta — „õnnelikku aja üle. . ."

Hirmsa waewaga tuliwad neid jõnad ta huulte üle. Ta käsi, millest ma kinni hoidsin, oli külm. Ta näost wõis hirmust põnewust märgata, et seda surma, tahetsemise wäärt elu weel mõneks minutiksgi pikendada. Ma tundsin, et tema loomu täitma pidin. Sellel, kes enam ialgi õnnelik ei wõinud olla, oli kõigewähem omeli õigus möödalainud õnnetundisi meeleetuletada. Nagu kriitikalistel silmapilkudel alati ette tuleb, nii ei teadnud ka mina, kuidas jutustamisega peale hakata, aga Olga ise aitas mind.

„Kui sa jeekerd minu juurde tulid . . ." tähendas ta taja.

Ma hakkasin ruttu jutustama:

„Sa olid üksi. . . Teemasin tapisid. . . Ma panin ta laua peale. . . Tegin tee walmis . . . kallasin kiaasidesse. . . Hoolitsesin minu eest. . ."

„Edasi, edasi!" sosistas ta kõigest kehast wärisedes.

Ta silmad oliwad laiali lahti ja näost paistis waimustus wälja. Minu jutustust kuuldes, elas ta wiatist waimus kõik õnne tunnid weel kord läbi.

„Meie läksime edasi. . . Oli juba pime. . . Tumesinises taewas säraswad helедad tähed. . . Lähedases oli mereranda laksumist kuulda . . . Meie istusime üksteise kõrwal . . ."

(Järgneb.)

Walitsuse arwamine ja teadaandmine põllumajanduslises küsimuses.

„St. Pet. Herold" awaldab oma 159. numris selle kohta tähelepanemisewäärt kirjatüki, mida walitsusel nüüd rahwale ütelda on ja seekord nii selgel ja lihtsal wiisil awaldada wõib, millest igaüks aru saab, et walitsusel praegu tõesti elu tõde ja tegewus eesmärgiks on. Selles teadaandmises walitseb soe ja südamlik toon, mis maale ja iseäranis talupoegadele seda meelde tuletab, et walitsusel sugugi mõttes ei ole oma maale hukatust nõuda, waid walmis on, kõiki abinõusi tarwitusele wõtma, mis riigile ja rahwale iganes kasu ja tulu wõiwad tuua.

Meie ei eksi mitte sugugi, kui meie ütleme, et see teadaandmine terwe wäljamaa ja kõigi theoretiliste ja tegeliste meeste peale, kes rahwuslises majandusteaduses tegewad on, suurepäralist mõju on awaldanud, et seal, wäljamaal, juba loetust elule on tõusnud, et walitsusel korda läheb raskest põllumajanduslist küsimust rahulikult lõpule wiia, aga niisama saaksime elüma, kui meie omateadwalt tõendaksime, et walitsuse sõnab oma maa peale liiga wähe wõi koguni mitte sugugi soowitawat mõju ei awalda.

Juba kauemat aega on waimustawad ka bettide laulud ja weel uimastawamalt kõlawad tööliste hümnused õhku wärisema pannud, mis tõendawad, et ainult nemad „kõigeparemad inimesed" ilmas on. Nii mitmed külaelanikud ei oota praegusel silmapilgul mitte enam seda, mis wõimalik ja kättesaadaw on, waid seda, mis kuulsad rahwa eestwedajad neile nii libedal keelel ette on kuulutanud. Kui keegi täna Aladjini wolilisest talupoegadele ütlema peaks: „igal talupojal peab kõige wähemalt 10. desjatini maad antama," ilma, et nad sealjuures pliiatsi kätte wõtaksiwad ja wälja arwaksiwad, kust kohast nii palju maad wõimalik saada on.

Niisugune on praegune seisukord.

Walitsus kannab muidugi selle eest hoolt, et ta oma arwamist ja teadaandmist külaelanikude seas laiali laotab, aga käremeelsete ajalehtede lihutusetöö saab sellele muidugi raskeid takistusi ette panema. . . . Joh, kui walitsus kohe algusest riigiwolikogu kokkutuleku ajal sellel wiisil rahwale oleks rääkinud ja walitsuse ees otsas krahw Witte sarnane mees oleks seisnud, siis oleks wõinud ehk loota, et keerulist põllumajanduslist küsimust rahuloldawalt lõpule wiidakse. . . .

Aga nüüd?

Kodumaalt.

Kolga-Jaanist. Pühapäewal 18. juunil wiidi Odiste ministeriumi kooli ruumides kohaliste näitlejate, laulijate ja koolilaste poolt piduõhtut kohalise kooliõpetaja hra Wanaunse juhatusel. Pidu programm oli wäga mitmekesine. Lehu paluti rahwale nii palju, et kuulajad ja waatajad juba tubinemist kardawad. Muu seas etendati ka kaks näitemängu: A. Lutsu „Tonerööwel" ja A. Rennitz tõlget „Wiis pärast surma sündis." Näitemängudega wõis läbisegi kaunis rahul olla. Mõned etendajatest mängisiwad päris eeskujulikult. Üks halb komme on pealtkuulajate seas, et kõikmängude juures ikka naerdakse. „Tonerööwel" on üks tarkluse sisuline kurbmäng, mis wangikooneas joodiku surmaga lõpeb, ja wägisi kiskis wee wälja kisub. Aga mõnedel näis see hästi naeru närwisi kõlistawat. — Laulud kõlasiwad kesksist wiisil. Üks halb komme on see, et ilmalikust pidust ikka, nagu kingi, waimuliku lauluga peale hakatakse. Kuulaja tuleb oma raha eest ilmalikku laulu kuulama. Selle asemel kuuleb ta aga kirikulaulu. Nüüd jääb ta kahe wahele, kas ligi laulda, wõi lauljatele pärast laulmist käteplaginaga kiitust awaldada. See on pühadusele otse wastu silmi löömine. Hra Wanaunus pidas tuumaka sisulise kõne „Lastekaswatusest," kus ta kui peegliks lastewanematele ära näitas, kuidas lapse head ja halwad kaswatusest nende head ja halwad elukombed tulewad. — Rahwast oli ilusa ilmaga õige rohkeste kokku tulnud, nii et tulud kuludest palju suuremad wõisiwad olla. Sissetuleku puhas kasu saab Odiste ministeriumi kooli waesemate õpilaste heaks. Aitäh toimepanijatele.

Kergust. 3 skp. oli Kergu kihelkonnakoolis kohalise ja Uda were kihelkonna koolisõpilastel wäeteenistuse 3 järgu eksam. Eksami komitee esimeheks oli Udawere preester hra M. Beshanitski ja liikmeteks kooliõpetajad hra J. Kallits, hra. J. Altosaar, hra R. Tomson ja salmilaulja A. Westmann. Kõik kokkutulnud õpilased tegiwad eksami hästi ära ja tunnistati komitee poolt õiguste wäärilisteks. Iseäranis osawad oliwad kirjalikudes töödes Kergu kihelkonnakooli õppijad, mille õpetajaks on hra J. Kallits, kes osawa ja hoolsa koolimehena laialt tuntud on. —

— Neil päiwil tuli meile preestri hra M. Pihlaka asemele preestriks hra K. Eberling. Uue kihelkonna juhataja on aruldane lahke inimene ja suur hariduse sõber, kellest tulewikus palju head wõime loota. —

Wiljandi Eesti Põllumeeste seltsi koosolek 18. juunil 1906. Kuna seltsi esimees K. Baers kodunt ära oli, awas abiesimees parun Krüdener koosolekut. Oli wiimase koosoleku lauakiri kinnitatud, siis andis ehituse komitee liige Wihwelin selle üle aru, missuguseid ehitusi waja ette wõtta oleks. Seltsimaja weranda on määda, niisamuti ka seltsimaja duel olewad kuurid. Ehitusi ei ole aga praegu mitte wõimalik ette wõtta, kuna materjali saamine ja wedamine nüüdsel ajal wõimata ehk liiga kallis oleks. Sellepärast tuleks siis tänawu ainult parandustega läbi ajada, kuna aga talwel aegsasti materjali wedamisega alustatama peaks. — Sellega on kõik koosolijad nõus.

Põllutealane J. Kullamaa arwustab uuemaid „Postimehe" kirjastusel ilmunud raamatuid: „Wiljapuude waenlased", „Loomatoidu naerid", „Mis heinapuuduse kõrjumiseks teha tuleks" ja „Juhatused heina- ja karjamaa pidajatele". Esimesed raamatud olla õige tähtsad ja wõida neid igale põllumehele soowitada, kuid wiimane olla meie kodumaal ebakohane. Peale selle andis arwustaja weel Obergardi „Põllutöö õpetuse" ja F. Saalasti „Juurkaswude harimise õpetuse" kohta kiitwa otsuse. Koosolijad arwasiwad heaks, Põllumeeste seltsi raamatutega rikastada ja siis seltsiliikmetele awada. Arwustatud raamatutest ostetakse igast ühest 3 eks. seltsi raamatukogusse. Waliti komisjon, kes uuemad põllutöösse puutuwad raamatud läbi sirwiks ning seltsile nende üle aegajalt aru annaks. Komisjoni liikmeteks jaiwad kohaomanikud P. Woldt ja J. Soojaar ning põllutealane J. Kullamaa. Peeti selle üle aru, missugust einelauda tänawuse näituse ajal awada, kas alkoholist ehk ilma alkoholita. Teatawasti tehti mullu suurel häälteenamusel otsus alkohol ära jätta; aga juba tänawu igaisehenwad paljud seda uuesti tagasi. Otsust kiegi teha ei saadud sest liikmeid ei olnud seaduslikul arwul koos. Niisamuti jäi otsustamata, kui suure summa selts tänawuse näituse jaoks määrab. Koosolku juhataja seletab, meie weikepõllumehed ei hariwat kartuli põldu sagedasti mitte nii, kui waja oleks. Kartul olla wili, mis igat tema pärast astutud sammu suurema saagi läbi ausasti ära tasub. Weikepõllumeeste kartulipõllud olla wäga sagedasti nii ära rohtunud, et hale näha. Umbrohi imewat mullast kartuli eest rammu ained ära, mille tagajärjel wiimne õige lehwa saaki andwat. Sellepärast tuleb umbrohtu sealt igal teel hääwitada. Kõneleja äestata oma kartuli põldu kohe, niipea pea'e kartuli mahapanemist, kui umbroht kaswama hakkab. Äestamisele järgneb kündmine; kui kartuli taimed juba mullast üles tärkawad, siis äestatakse teist korda. Kündmist tuleb pärast, umbes igal nädalal üks kord, ette wõtta.

A. Johannson tähendab, Soomemaal olla isewiisiline kartuli harimine tarwitusele wõetud. Kartulid ei tehtawat seal mitte haritud põllule, waid söödile, ja nimelt nii wara, kui wõimalik. Nii on siis wõimalik aega kokku hoida ja teiseks jääb ka kewadene maakordamine ära; umbrohtu ei tulegi ning kartulid kaswawad täiesti terwed ja murebad.

Tähendatakse, et üks seltsiliige tänawu seesuguse kartuliharimisega katset teinud. — Koosoleku juhataja parun Krüdener soowitab meie põllumeestele ristikheinaga ühes ka muid heinataimi külwata. Need suurendawad ja teewad heinasaaki paremaks ning kestawad kolm ja enam aastat. Ristikheina saak jääb teatawasti juba teisel aastal wiletsemaks. Soowitawad rohuseemned olla „Achtresbe" ja „Wiesenschwingel", peale selle tuttaw timutihein ja kaerahein. Kuna talu põllule nüid seemneid ristikheina hulka kõigest mõni naela waja lähëb, siis ei ole kulu nimetamise wäärilinegi, kuid tulu on silmapaistew. — Tähendatakse, et ülemal nimetatud raamatutes sellegi kohta head õpetust antakse, iseäranis laiendud „Juhatustes heina- ja karjamaa pidajatele."

A. Johannson teatas, tema minewat juulikuu lõpul Kuopios ärapeetawale ülemaalisele põllutöö näitusele ja olla heal meelel walmis neile, kes ligi tulla tahtwad, nõuuks ja abiks olema.

Lähem seltsi koosolek määrati 16. juulil ära pidada. „Pwl."

Rakwere linnakooli lõpetasiwad järgmised õpilased: R. Adler, A. Adoj, T. Ambos, J. Annus (kiitusekirjaga), A. Argus (kiitusek.), G. Baumann (kiitusek.), J. Baumann, A. Emberg (kiitusek.), J. Frohmann, A. Falberg, J. Juhkam (kiitusek.), M. Jalak, J. Kabin (kiitusek.), O. Leit (kiitusek.), J. Landmann, R. Miklos (kiitusek.), A. Mahrg, H. Relke, J. Pappe, H. Pleum (kiitusek.), E. Prignitz (kiitusek.), P. Raus (kiitusek.), A. Wattel (kiitusek.), R. Seidelberg, R. Walter (kiitusek.) M. Welberg, E. Wolmüller (kiitusek.), A. Wierbaum. Kõrwalt tegiwad eksami är.: K. Teer, R. Trummar, J. Leptoels. Kõik eesilased.

Tartust. Surnu haua st wäljawõtmine. 14. skp. wõeti „Wil." teatel Maarja kiriku surnuaial surnu, kes juba rohkem kui aasta mullapõues oli puhanud, kohtuprokuröri nõudmisel hauast wälja, et arstilist läbiwaatamist ette wõtta. Surnu, noor neiu Kapsta, kes Põltsamaal wennaste Jürmannide kauplusses mõne aasta teeninud, oli üsna lagunemisel. Ülesnõudmiseks andnud põhjust prokurörikorwu alatanud jutud. Nimelt räägitud, et see neiu, kes oma wiisaka, tagasihoidliku olekuga Põltsamaa alewi elanikkude lugupidamise ära teenis, mitte ise omale otsa ei teinud, nagu ajalehtedes kirjutati, waid et ta wägiwaldselt on surmatud ja siis surnukeha järele wisatud. Omal ajal räägiti raskest hingewalust, pettuste tagajärgedest, mis noort elu eneselt otsa oli sundinud tegema. Aga nüüd, surnu ligemal läbiwaatamisel, leiti märkisid, mis enesetapmise juttudel põhja alt ära ähwardawad wõtta. Nimelt olnud pealuu mõne kohe pealt katki löödud ja kitud ka lihwatamise jälgedd. Mõned osad wõeti lähemaks järeluurimiseks keha küljest ära. Miks ei toimetatud seal, kus kuritegu — wõi õnnetus — juhtus, nimelt Põltsamaal, täielist läbiuurimist? Nüüd wõib mõnigi märk kadunud olla! „Kt."

Lätimaalt.

Riiast. Nagu „Rig. Rundschau" teatab, on sõjakohus Riia sõjakohtu otsuse nõidluse ringi 36 liikme süüdistamise asjus tühjaks teinud ja asja uueks läbikatsumiseks Wilna sõjawäe ringkonna sõjakohtu kätte andn.

Wiimasel ajal olla palju rewolutsionääri, kes mõne aja eest taga otsiti, wäljamaalt tagasi tulnud. Kas neid praegu taga otsitakse ja kinniwõtta tahetakse, on teadmata.

Lüdernist. Läti ajaleht „Rigas Awise" toob Lüdernist järgmise sõnumi:

Lüdernis olev kroonu mõisa maa jagati tükkideks. Iga mootükil on 6 desjatini suur. Nüüd ei taha tublimad moonamehed maatükkiwastu wõtta. „Seal wõib ju nälga ära surra," ütlewad nad. Ja tõesti, kuuest desjatinist ei wõi ialgi nõnda heaste elada, kui endise pere mehe juures. Wirgemad sulased ja moonamehed tõewad endi wanade kohtade peale paiga'e ja korjawad endile raha, et suuremaid maatükkisi ostutel omandada wõiks. 10 desjatini suurused maatükid on küll rohkem weetlewamad, kuid ka see on perekonna toitmiseks liiga waikene. — Tubli sulane tarwitab, kui ta kord peremeheks hakkab, kõige wähemalt 20 desjatini maad.

Soomemaalt.

Helsingist. Soome kindralkuberner tahab tulewal nädalal pikemat reisu mööda Soomemaad ette wõtta.

Rahwusewahelise naisterahwaste ühisuse, kes Pariisis koosolekut pidas ja Londoni eduneelsete naisterahwaste poolt saadeti Soome naisterahwastele õnnesoowi telegramm. Põhjust andnud see, et Soome naisterahwastele walimise õigus antud. Soomemaa on ka esimene maa Europas, kus naisterahwastele niisuured õigused anti.

— Minewal pühapäewal läks punane kaardiwägi lippudega ja muusika saatel elajate aeda, kus koosolek ära peeti. Koosoleku awas punase kaardiwäe ülem, kapten Kolk Terijokis arepteritud politilise miitingu üle aru. Koosolekule oli ka Baltimaadelt Soome põgenenud 16 politikalist joukkut ilmunud. Praegu olla nad raha puuduse pärast kõige pahemas seisukorras. Kapten Kokka ettepaneku peale pandi korjandus nende heaks toime, mis 61 marka sisse tõi.

Wiiburi kubermangus, on Woika paberi wabrik maha põlenud. Ainult mõned hooned on järele jäänud. Wabrik oli kõige suurem Soomemaal; kahju üle poolteist miljoni rubla.

Nagu ajaleht „Rasha Shisn" teatab, tahetakse soome raudteede peale salapolitsei jaamasi asutada. Need agendid rannakse ainult wene ohjade uurimiseks ametisse. Soome politseiga ei ole nendel mingisugust ühendust. Peterburist Wiiburi wiiwa raudtee peale asutatakse ülepea 9 jaama. Jaamade asupaik hoitakse kõige suuremas saladuses.

Kaugemalt riigist.

Peterburist. Sõjaminister kindral-leitenant Rödiger, wälisteasjade minister tõsine riiginõunik Iswolski ja kindralstabi ülem kindralleitenant Palitsõn lõunswad Peterhofi.

— Posti-telegrahwi walitsus wõttis „õpilast" posti ja telegrahwi kantoritesse ametisse, et uute streikide tulekul ametnikudest puudus ei tuleks, õpetas neid tööle — ja juba 4 kuud aega töötawad „õpilased", ilma et nad selle eest mingisugust tasu oleksiwad saanud, sest et siiamaale weel streikisi ega ka wabast kohtasi pole olnud.

— Turuhanski kreisi saadetud Anton Shtšerbak, kelle küsimus riigiwolikogus arutada oli, on sealt tagasi saadetud ja wiib praegu wabalt Peterburis.

— Obuhowi wabrikus oli mõne päewa eest tööliste miiting. Seal olewa 85. Wiiburi jalawäe polgu 14 roodu juhataja porutsik Brink käskis kasakaid laiali ajada. Kui töölised sellegi pärast paigale jäiwad käskis ta roodu koosoliaate peale tuld anda. Soldatid ei täitnud seda käsku.

— 13. juunil kutsuti ihugardewäe Pawlowski polgu 9 ja 12 root Krasnoje Seloost Welhowi jaamapeale. Enne äresõitu pidas polgu ülem soldatitele kõne, milles ta soldatisi manitses lohuseid täita ja wannet pidada, ka kõige raskemal „mässajate" rahustamise korral. Soldatid wastasiwad hawa waikusega.

— Krasnoje Selos laagris seatakse jalawäesse treenima saadetud ihugardewäe Preobrashenski polgu 1. pataljoni asemele uut lokka. Soldatid wõetakse 1. ja 2. jala-gardewäe diwisjoni polkudest ja garde-küttide brigadist. Pataljoni kokkuseadmine lõpeb sellel nädalil.

— Peale ametniku ja shandarmi ohwitseri on weel üks piiriwahtide ohwitser bagoshi järele waatama pandud. Tema kohuseks on, selle üle walwata, et sõjariistu Soomest wälja ei saa wiidud.

— 20. juunist saadik seisab Nikolai walksalis tagawara tee peal witendawe plaimormi taga iseäraline wagun, millesse rootpüssidega linnawahtisi on mahutatud.

Moskwast. Politsei sai juba ammugi teateid ühe Moskwas asuwa rewolutsionääride wõitluse seltskonna üle, kellel suured tagawarad ja relwi, pommisi ja muud mitmesugust plahwatuse materjali tarwitusel olla. Otsiti kaua ja hoolsaste. Läbiotsimisi toimetati peaaegu igal õõsel; nende läbiotsimiste juures leiti 2—3 jala trükikoda, pommide walmistamise laboratorium ja muud.

Öösel wastu 18. juunit pani politsei iseäralikust teateid saades shandarmide abiga läbiotsimise toime, kus juures 35 inimest wangi wõeti.

Näkineiu.

Norra keelest Adele Feursen.

(6 Järg).

— Ta ajab klaweri peal oma hommisi portid, — wastas küllaw ja kartlikult tagasi astudes jubatas ta krahwi teise tuppa.

— Kõik on rumalus, oleks ega neid maha jätta, — ütles ta wihaselt kasukat nagi otsa riputades.

Elisabeth ei rääkinud selle peale sõnagi, tegi ruttu wõeraste toa ukse lahti, kus Noora klaweri taga istudes melodied laulis ja kaasa mängis.

— Tere, mu sõber,—ütles külmalt Prantsuse keelt.

Noora liigutas ainult peaga ja ruttas lauluga lõpule saada.

— Kui rõemus teie muusika on, kas ka niisama rõemus on teie süda? — küsis krahw kihwtiselt, kui wiimane oma laulu lõpetas ja ennast tema poole pööras.

— Aga mikspärast siis mitte? — küsis neiu naeratades.

— Noh, sellepärast, et teie täna oma naljaka ja äraseletamata teoga, kõik oma elu õnne purustasite, — ütles krahw walju, rõhuwa häälega. — Minu juures oli natukese aja eest Taletski ja rääkis, et teil kosjas käinud, kuna teie temale korwi olete annud . . . See on tõesti kõrgemeelne, mõtlemata tegu. Noor, tubli, ausa nimega, kõigis peenemas, kõrgemas ringkonnas armastatud noormees pakkus teile oma kätt ja südant, aga teie lükkasite tema ettepaneku tagasi. — Weel kord ütlen ma, see oli suur rumalus. Ma tunnistan, et ma esiteks sugugi Borise sõnu ei uskunud ja ise siia sõitsin, et asja tõsist põhja kuulda saada. — Peaaegu läkastades lõpetas Hamanin oma wihast juttust.

— Mis siin siis nii uskumatat on? . . . Mu ütlesin Taletskile õigust ja tegin oma tundmuste järele arwatawasti hästi,—ütles Noora wagusalt naeratades.

See noore neiu rahulik olek tegi krahwi weel enam wihaseks ja wiis teda wiisakuse ja tagasihoidmise piiridest wälja. Enese ümbrust unustades, tõusis ta toolilt üles ja sirutas ägeda liigutustega käed wälja.

— Teie ütlete, et hästi tegite! — Niisugust tegust nimetate teie heaks, kuna see selle wastu koguni järelemõtlemata ja arwamata suur rumalus on, — hüüdis ta südame täiega, enese üle wõitlusemist kaotades.

See äkiline toon puudus Noora öreneu at külge, sest ka temal hakkas silmades wihane läige särama.

— Mina tegin hästi ja olen ise selles julge, aga teiste mõtteid minu tegude üle arwustajaks, pole mull waja, — wastas ta kulma, tagasihoidwa häälega. Ma ei armasta Taletskit ega wõi ka tema naiseks saada, ka siisgi mitte, kui ta kõiksugused maailma warandused mulle lubaks ja annaks.

Mis minu praegust seisukorda puutub, siis olen ma sellega wäga rahul ja ei taha ega soowi omale paremat. Kunstniku wabadus on mulle kõige kallim ja tähtsam, kuna tühine elulee kõrgete inimeste keskel midagit meelitawat ei paku.

— Kuidas wõite teie ometi niisugust juttu rääkida? — hüüdis krahw nagu ehmatades. — Kuulge mind, oma wana südame sõpra ja täitke mu palwet: saage Taletski naiseks ja mina tahan teid kõigekõrgema maa pealse õnne asemele juhtida! — ütles ta palwa häälega, Noora käsi õrnalt suudeldes.

— See on wõimata! — wastas wiimane kindlalt peaga raputades. — Kuidas wõin ma seda teha, kui ma teda ei armasta. Wõib olla, et saatus millalgi mu peale halastab, siis lähen ma mehele armastuse pärast, see on siis tõelik õnn, elaw rõem ja siis wõite teie endid rõemustada, — ütles Noora tasaselt ja pilkawalt naerdes.

Krahw mõistis, missugusest õnnest ta rääkis ja närwilikud krambid tõmbasiwad tema näo kortsu.

— Jätke need lapselikud unistamised, minu weike Noora, — ütles ta kulmalt. — Mind ei saa see ialgi rõemustama, mis teie teete. Ma tean, teie olete sellest kunstnikust wõrgutatud, keda teie kolme aasta eest Hispanias nägite ja loodate praegugi, et ükskord temaga kokku juhtute ning siis muidugi temale sülle lendate. Seda nimetate teie õnneks ja õnnelikuks abieluks; kui mõtlemata on see tegu ja kas maksab oma ilusat tulewikku sellepärast purustada. Kas wõib ilmas selle inimese peale loota, kellest teie muud ei tea, kui et ta kunstnik on ja Wenemaalt. Wõib ju olla, et ta enam ei elagi, ehk on ta teid unustanud, wõib ju ka olla, et ta naisemees ja lastest ümberpiiratud on, wõib olla, et ta praegu wagusal perekondlikku rõemu tunneb, kuna teie siin halbite ja oma elu õnne tühiselt purustate.—

— Mina armastan, ega ei halbi,—ütles Noora kabedalt kulmust kortsutades. Krahw lasi pea waitolles alla, ta jäi wäljaspoolt kaunis rahule, kuna ta sees kibe wõitlus oli, mida noore neiu äge ütelus weel suurendas.

Missugune saladus ja hinges peibus oli— teadis ta ainult ise ja piina wõis ta näo pealt näha, kõige oma enese walitsuse peale waatamata, mis weel praegu teil sa uusitel oli.

— Hea, hea mu sõber, — ütles ta madala häälega. Pole tarwis nõnda wihastada . . lepke kuidas arwate . . . Aga Taletski kohta loodan ma, muudate wiisi oma arwamist, kui teie rahulisemalt järele ja asja tubliste järele mõtlete, — lõpetas ta raske ohkamist tagasurudes, tõusis siis pikkamisi üles ja wõttis klaweri pealt oma bibrinahast mütsi, et minema hakata.

— Kas juba nõnda ruttu ära lähete? Waat kus tükk on? Sõitsite teie siis ainult sellepärast siia, et minuga waielda? — küsis Noora rõemsalt naeratades ja oma wiha unustades.

Niisugune oli Barjero alati. Ta ei wõinud kuidagi moodi kaua ühte olekusse jääda, sellepärast oli ta kord lahke ja rõemus, kord jälle wihane, kurjane ja kueb iseäranis siis, kui asi tema tahtmist mööda ei läinud.

Nii oli temaga ka nüüd; suure, ägeda wihaga kaitses ta oma salajast armastust kunstniku wastu, aga krahwi kohkunud ja ärawõetud olekut nähes oli ta silmapilk walmis nõrga wastalise üle südamlikult naerma.

— Ja, ma lähen ära, kuni jällenägemiseni. Mull on waja üks asi joonde seada, — ütles krahw pool mõttes, nagu ei paneks ta neiu naeru tähelegi.

— Sõitke täna õhtu minu poole, ma olen kodus, — wastas wiimane lustiliselt. — Aga ärge enam nõnda tige olge, see ei ole hea ja on ka kasuta, — tõendan teile, et mind raske on midagis asjus juhatada, ma olen oma wõimust täis ja mis ma tahan, seda pean ma saama. Minu soontes jookseb minu ema weri, ja tema oli Hispanlane . . .

See lause mõjus kui elektri löök krahwi peale; ta lahwatas ülemi ära ja ei wõinud mitte sõnagi wastata.

— Temaga pole midagi teha, — mõtles krahw. Ta on täieliseks naisterahwaks saanud ja on walmis kui tiiger oma armastust kaitsema . . . Enam peale käia on kasuta — wõib kuni täielikseni lõhenti minna . . . Ei nõnda ei lähe, tarwis oma moodi midagi peenikest, arusaamatat wälja mõelda! — nõnda mõtles krahw tee peal, kodu minnes. Kodu jõudes käskis ta ruttu oma asjaajajat enese juurde kutsuda.

Mõne minuti pärast astus krahwi kabinetti, pikk, musta juustega mees, arwata 45 aastane, targa ja kawala wäljanägemisega, millest näha wõis, et ta iga asja peale walmis oli, kus aga tublidust tarwis läks.

See oli krahwi trenber, ja sellega ühtlasi ka tema parem käsi ja alatine nõuandja Kasimir Betkowski.

Temal oli kord Warshawi ligidal ka paarkolm mõisat olnud, aga nagu näha, oliwad need nüüd wist kellegi teise, mõne rikkama käes.

Krahw Hamanini mõistatuslises elus juhtus mõndagi, mis kawalat täitmist tarwitasiwad, nagu näituseks: „Nimfa", Kowrini pildi riikumine. Niisugustel korradel töötas ikka Betkowski heasti ja libedasti, et mitte üksi peremees, waid ka tema ise selle üle rõemustas. Selle eest sai ta krahwi käest igakord ikka hea hulga raha, mida ta üle kõige, nagu Poolakas kunagi, armastas.

Nagu enne, nõnda lootis krahw ka nüüd Betkowski peale ja mõtles ühe plaani wälja, mille kordaminemine tema meelest kõik töökid pidi ära lükkama ja purustama, mis Taletskit ja Noorat pidiwad ühendama.

— Ma tarwitan jälle teie abi, Kasimir ja loodan, et teie mitte kellelegi endid lahti ei ütle. — Nende sõnadega wõttis krahw oma sõbra wastu ja surus tugewasti selle kätt.

— Olen walmis teid teenima. Kõik, mis minu wõimuses on, sean ma teie kasuks tarwitama, — ütles Betkowski alandlikult kummardades, Poola rõhuga.

— Tänan teid. Istuge ja kuulake minu plaani,— ütles krahw pikkamisi, see juures käega oma wastas seiswa tooli peale näidates.

Kasimir istus maha ja seadis waikseltes ennast kuulamisele, oma suuri, musti silmi krahwi peale lükkas, kes tubliste oma mõtetega ametis oli.

Wiimaks tõstis ütelbaw pea ülesse ja ütles walju häälega:

— Ma olen sunnitud teid paluma, armas Kasimir, ma palun teid ühe wäga tähtsa asja pärast Warshawi sõita. —

— Ma olen walmis käsku täitma, — wastas Betkowski.

— Ja ja, ma tean teie truudust, — ütles krahw rutuga, nagu pahane olles, et teda tema juttus segati ja rääkis peale selle edasi.

— Teie ei sõida mitte üksi, waid inimesega, keda ma teile näitan ja pea'e seal minu mõisas temaga paar kolm nädalat olema. Ütlen juba ette, et siin mõnda saladust on, aga ma loodan, et teie waikite, ja nii wõin ma üsna rahul olla. Asi on järgmine: mull on waja ühte meesterahwast paari kolme nädala peale Peterburist ära meelitada ja weel nii, et ta ise sellest sugugi aru ei saa, ja mis pea asi, et ta teie suust minu nime ialgi ei kuuleks, ega ka mõtelda ei wõiks, et mina selles asjas tegelane olen; — mõistate? — See on kunstnik Kowrin — teie tunnete juba teda ja teda on waja Warshawi ehk mujale wiia, aga mitte lihtsalt meelitades, waid ilusa soowi all, kuna mull selle tarwis tubli plaan on . . .

Teie teate, mull on „Marolet" (nõnda nimetati krahwi mõisa Warshawi lähedal) pilt, kuulsa Itaalia kunstniku töö, mis ühte rüütlite lahewõitlust kujutab. Kõik, kes seda pilti nägiwad, kiitsiwad wäga kunstnikku ja iseäranis weel wüürst Tšmetski, kes wäga kunsttööst armastab. Ta palus mind pildist kooriat lasta teha, aga ma ei mäleta, miks ma mitte seekord teda ei lasknud ja pärast ei tulnud mulle enam meeldegi. Nüüd aga tuli mulle äkitselt würsti soow meele ja ma täidan teda ühtlasi ka oma plaani korda saatmiseks. Kuul'ge nüüd tähelepanelikult minu tingimisi:

Homme hommiku pange endid kõige paremasse riidesse, minge kunstmaalija Kowrini juurde ja teatage teda oma nimel, kas kuulete, oma nimel enesega ühes oma mõisa, et seal pildist koopiat ära teha. Lõuend ja muud tarwilised asjad olla siin. Teie mäletate wist küll weel pildi suurust ja mida ta kujutab, seletage temale kõik ära ja hinna pärast ärge kaubelge. Olge selle summaga rahul, mis tema nimetab, olgu see nii suur kui tahes. Siin ei ole asi mitte rahas, ma olen walmis kas wõi 10,000 maksma, kui aga minu plaanid korda lähewad. Pakkuge temale 2000 rubla, kui ta wastu ei wõta, pange siis juure. Weel kordan ma, et asi siin mitte rahas ei ole, ma tahan, et Kowrinit mitte paar nädalat Peterburis ei oleks! — Ta on waene, ma usun, et see töö teda tõmbama saab, ma olen selles kindel, ainult teie peate mõistma oma osa hästi mängida, muidu on kõik luhtas, — lõpetas krahw oma juttu ja waatas murelikult näoga Kasimiri otsa.

See püüdis kogu oma mõistusega ahnelt iga sõna herra suust kinni.

— Ma mõistsin teid täiesti, krahwi herra ja täidan teie plaani punkti peal, — olge selles julge, — wastas ta krahwi küsiwa waate peale. — Iga wabandage, mind paneb üks asi kartma: teie soowite, et ma omalt poolt seda tööd Kowrinile annaks, aga kas ei saa tema imeks panema minu mõisa nähes, ta tuleb ehk arwamisele, kuidas minu waene mõisake wõiks temale omalt poolt nii kallist, suurt tööd anda. —

— Oh, see ei tähenda midagi, — ütles krahw käega lüües. — See on aga pea asi, kuidas teda Peterburist ära saada, aga seal wõite temale mis tahes öölda, näituseks, et teie kellegi käsu peale seda teha lasete, ehk, et teie ise piltitega kauplete. Katsuge kuidas teie saate, aga wiige ta siit paariks nädalaks ehk weel kauemaks ajaks ära. Selle juures aga hoidke minu nime saladuses. Kowrin tunneb mind ja . . . loeb oma waenlaseks . . . ma olen täiesti julge, et kõik hästi läheb.

(Järgneb.)

— Moskwa linnawalitsus on seal elawate juutide järele walwamist uueste suurendanud ja waatab hoolega nende passid ja Moskwas elutsemise lubatähed järele.

— Suur Zindeli wabrik Moskwas streigib. 6000 töölist nõuawad detsembri kuu streigi päewade eest palga wäljamaksmist, kuna neil ka weel muid nõudmisi on. Wabriku walitsus ei taha tööliste nõudmisi täita.

— Marjinski puiestikus olewa padruni wabriku ja mõnede Simoni raioni wabrikute töölised streigiwad.

Kolomnas streigiwad masinawabriku paranduse töökoja töölised.

„Rebbowei" rihmade wabrikus, Kuntsewi ligidal, hakkasiwad töölised tööle.

„Rebbowei" turbia tööstuse asutuses lõppes streik ära.

— Preester Grigori Petrowil on Moskwas elutsemine ära keelatud.

Warshawist. Twersi uulitsal lasiwad tundmata inimesed linnawahi peale, ei trehwanud, aga ja panid jooksu. Üks nendest wõeti kinni.

— Podwalnaja uulitsal tapeti 3. kindluse polgu stabkapten Tobolisew ära. Krahmalnaja uulitsal haawati wälja-eskadroni shandarmi Krdilowi surmawalt.

— Strashniku tapmises süüdlane talupoeg Kotsharowski mõisteti sõjakohtu poolt surmanuhtlusele.

— Rosa Luxemburg lasti 3000 rubla kautsjoni wastu wangist wabaks.

Tiflisist. Elisawetpoli polgu ohwitser käskis soldatist hoburaudtee konduktori sellepärast peksta, et see teda wagunis liig suure hulga reisijate pärast sõita ei lubanud ja teda wagunist wälja minna käskis.

Nii pea kui teised konduktorid peksust teada saiwad, jätsiwad nad kohe töö seisma ja kuulutasiwad üleüldise streigi wälja. Sõit algas liikumine uuesti, peale seda, kui kindral-kuberner hoburaudtee direktorile teada andis, et ohwitser on wangi pandud.

Woronesist tulewad teated talupoegade rahutuste üle. Rogoshki kreisis on Kulikowi mõis maha põletatud; Walniski kreisist teatatakse rahutumatest liikumistest; kõneletakse suurest kokkupõrkamisest Aleksejewkas, Birjutshenski kreisis.

Kurskist teatatakse „Rusk. Sl.", et seal basari ajal Djakonowi küla talupoja ja soldati wahel tüli tõusis, mis wiimaks kisklemisega lõppes. Dragunid arwasiwad, et wäs lahti on tõukasiwad mõegad wälja ja hakkasiwad talupoegi raiuma. Wiimased põgenesiwad, koormaid maha jättes, ära. Elanikude jutustuste järele olla dragunite läbi 200 inimese ümber raskesti saanud haawatud.

Saratowist. Möödaläinud aasta 18. juunil lasti Balashowi kreisis Turki ligidal möödasõitwa kuberneri Stolõpini peale ligidalt metsast kolm pauku. Kahtlus langes rätsepa Koslowi peale. Nüüd on kohtupalat selles asjas otsuse teinud. Tunnistuste põhjal tehti Koslowi süütaus selgeks, mispärast kohtupalat tema wabaks tunnistas.

Kownost. Shishaweli wangimajast põgenesiwad jalutuskäigu ajal, nagu kuulujutud teatawad, kõrwaliste inimeste kaastegewusel, — 85 wangi ära; üks nendest sai surmatud.

Wilnast. Konnaja ja Sibirskaja uulitsatel haawati tundmata kurjategijate poolt linnawahtisi Betshki ja Shukowskit, esimest — surmawalt, teist — kergelt; laskjad jooksiwad ära.

— Siseministe asjade ministri telegrammi läbi Wilna kubernerile, kuulutakse Bjelostoki pristaw Sheremetjew, kes nüüd Wilnas elab, Peterburisse. Üks jagu ajakirjandust peab Sheremetjewit Bjelostoki lõhkumiste organiseerijaks.

Wladikawkasist. Martirosjantsi kauplusest leiti 5,000 padrunit; kaupluse omanik wõeti wangi.

Bjelostokist. Iseäranis tähtsate asjade kohtuuurija Schultz lõpetas uurimise lõhkumiste asjus.

Twerist. Siin liiguwad jutud, nagu pandaks 24. juunil juutide wastu sihitud lõhkumised toime. Sellel päewal on kohalik püha ja pidulik ristikäik, kus südalinna ümber Twerisse wõrsti Mihail Jaroslawitshi jäänuseid kantakse. Kuni 30 000 usurändajat tuleb selleks päewaks kokku. Meeleolu linnas on erutatud.

Politika ringwaade.

Tööliste kinnitamine õnnetuste korbadel Prantsusmaal.

17. juunil ministrite nõukogu koosolekul anti tööliste kasuks seaduse eelplaani järele waatawa, senati komisjoni töödest aru. Walitsus tegi otsuseks lenatis nõuda, et seaduse eelplaani põhjuslauseid, mis sunduslise kindlustuse riigi osawõtmise ja põllu-majanduslise tööliste kinnitamise liikute hulka wõtmise kohta käiwad, alale jäeks. Et aga tänawu aasta liiga palju wäljaminekuid on, tahetakse selles seaduse punktis, mis riigiosawõtmise kohta pakub kapitalide asutamise asjus käib, mõned muudatused teha. Sellekohased ettepanekud teeb walitsus siis, kui seaduse eelplaan teist korda saadikutekojale järelwaatamiseks ja otsustamiseks ära antakse.

Tööliste partei Ameerika Ühisriikides.

Kuni siia ajani ei pannud tööstuse föderatsion," mis kõigi tegewamaid tööliste professional ühtsust kokku liidab, parlamendi walimistel oma kandidaatisi wälja, waid toetab parteid, kes tööliste soowimisi kätelikumalt täita lubab. Ameerika seadusandmise käiguga ei ole aga töölised sugugi rahul. Kongressi poolt lükatakse kõik eelnõud tagasi, mis töölistele iseäranis tähtsad on nõnda lükati 8 tunnilise tööpäewa seaduse eelplaan tagasi. Et kohtunikud endid tööliste ja tööandjate wahel ettetulewatesse tülidesse iseäraliste määruste wäljaandmistega segawad, mis töölistele kahjulikud on, siis panewad töölised ette, et nende õigust kitsendataks. — Ka see eelplaan ei wõetud wastu. Ainukene tööstuse föderatsioni poolt sisseantud projekt, mis wastu wõeti ja nüüd seaduseks tehti, on see, et raudteede walitsusele teenijate ja töölistele sündinud õnnetuste eest wastutama saawad. Kuni siia ajani oliwad raudteed ainult sellkorral sunnitud kahjutasu maksma, kui õnnetus mitte kellegi teise töölise läbi ei tulnud. Iseenesest mõista riisugused juhtumisi ei tulnudgi ette ja sakkiliselt ei wõinud raudteel mingisugust wastutust. Praegusel ajal tegi tööstuse föderatsion otsuseks enne walimisi kandidaatide küsimuse ette panna — kas ta kreab tööliste projektisi wõi ei? Ja kui kandidat otsekohe ja awalikult seda teha ei luba, sewad nad ei di poolt kandidadi wälja. Tööstuse föderatsion ei taha sotsialistlisi parteid mitte toetada, aga wõib olla, kui wiin one sügisestel walimistel politiliste parteina wälja astub, et siis nad mõlemad wiimaks ühte liituwad.

Tallinna uudised.

Eestimaa kuberneri rewiderimise reis. „Wesenb. Arz." kirjutab selle üle järgmist:

Esmaspäewal, 5. juunil tuli Eestimaa kuberner tõsine riiginõunik Bashilow talurahwa komisjoni alalise liikme Pauli, iseäralikkude asjade ametniku parun Fricki ja Rakwere kreisi ülema saatel Tallinnast Jõhwi. Seal rewideris kuberner kreisi ülema noorema abilise ja taluasjade komissari kantseleid üle. Kuberner käis Lutheri- ja Õigeusu kirikutes. Lutheri kirikus pidas kohaline õpetaja Cristoph südamlise kõne. — Sellsamal päewal rewideris kuberner Jõhwi, Mäetaguse ja Iisaku wallawalitsusi ja oli Pühtitsas ööd. Teisipäewal 6. juunil sõitis kuberner hommiku kell 7 Sõrentsi, Wehmeje Selosse ja Gorodenkosse ja sealt auru laewaga mööda Norowat Krenholmi. Järgmisel päewal waadati meie suurema wabrikute paik üle; — pärast lõunat rewideriti Hungerburis kreisiülema noorema abilise kantseleid. 8 juunil rewideris kuberner Petrowski ja Waiwara wallawalitsusi ja käis Sillamäe ja Oru suwituskohtast waatamas. Peale selle rewideris weel kuberner 9. juunil Waku wallamaja. Suwitajate rongiga jõudis kuberner õhtu kell 11.41 minutit Rakwerésse, kus teda linnawalitsuse ametnikud wastu wõtmas oliwad. Lühikese peatuse järele jaamas oote ruumis sõitis kuberner sealt oma saatkonnaga Kundasse, kust ta järgmise päewa õhtul Rakwerésse tagasi pöördas ja ilma peatamata Tallinna tagasi sõitis.

— Endine Tallinna kreisi arst Dr. Kiewer on 18. juuni hommikul Hüwinges südame halgusesse ära surnud.

— Balti, Pihkwa- ja Riia raudtee walitsus saab esimesest septembrist Peterburi ja Warsshawi raudtee walitsusega ühendatud. Balti ja Pihkwa-Riia raudtee alamatest ametnikudest ei saa keegi lahti lastud.

— **Raamatukogu asutamine.** Nagu meile teatatakse, tahta Lutheri wabriku töölised raamatukogu asutada. Nüüd olewat raamatute arw wälja saja ümber ja kogu seiswat ühe wabriku inseneri hoiu all. Juuli kuul tahtawad raamatukogu wabriku söögi majasse wiia, ja seal täielist raamatukogu sisseseada. Soowime niisuguse suure haridusliste sammu astumiseks head edu. — pp. —

— **Walla walija meeste'ei Eestimaa kuberneri lubaga peetakse 25. juunil s. a. kell 12 lõunal Rakweres „Ööpiku" seltsi ruumides Rakwere ja Paide kreisi walladade walijameeste** (igast wallast kaks meest, kes kreisilinnas walimas käisiwad) koosolek ära, kus põllukõsimust arutatakse ja ka selle üle arr antakse, kudas ta praegu riigiwolikogus arutusel on. Läbirääkimisi peab Eesti kubermangu talurahwaasemik A. Lubi ja teised Eesti saadikud; koosolekust wõtawad ainult waldade asemikud osa. Palun wallakirjutajaid igale walla walijamehele seda teatada, et kõik kokku tuleksiwad.

Kuberneriilt luba saanud
W. Steinberg,
Awanduse walla kehasmanik.

Palun ka teisi ajalehti seda teadet awaldada.

— **Sõja laewad.** Siia tuliwad 20. juunil 2 ristleijad „Rõnda" ja „Admiral Rahimow" juurde. Ristleja „Oleg" on Peterburis parandusel.

— **Uuendus raudteel.** Tallinna kitsarööpalise raudtee jaamaga tahetakse Balti „Dwigateli" jaama ühendada, mis kitsarööpalisest raudteelt Peterburisse ja ümber pöördult, sõitjatele suurt kergitust teeks.

— **Sõjawäe tulek.** Tallinnasse on Peterburist 30 ohwitseri 365 soldatitiga abiks nõuetud. 19. juunil saadeti Tallinnasse Peterburist üks bataljon Irkutski polgust.

— **Uus krediitühisus.** Tallinna Eesti krediitühisuse põhjuskirjad on 7. juulil rahaministeriumi poolt kinnitatud.

— Talu põllupanga osakond awatakse, nagu „Wil" teatab, 26. juunil. Panga asukohaks ei jäe aga mitte nr. 2 Toompeal, Kooli uulitsal, waid tema asukoht on Wismari uulitsal nr. 7. Sinnasamasse jääb ka panga juhataja Giantkintow elutsema. Panga osakonnale on juba kaunis kogukene laenu nõudmisi, kui ka maa müüa pakkumisi tulnud.

— **Kroonu wiina poodide kaitseks** on sõjaminister üksikute kohaliste wäejagude ülemale ette pannud, politseile igal ajal wiina poodide kaitseks sõjawäe patrullisid anda.

— **Kuritööd.** Metalli tehasest anti uue tulelaewa wettelaskmise töölistele 9. rubla, mõned wanemad töölised awaldasiwad soowi, et raha tööta tööliste büroole annetataks, kuna teised ja ka spipoisid seda jõle kohe mahajuua tahtsiwad. Keegi wanematest töölistest A. J—w awaldas selle üle protesti, see ei meeldinud aga teistele, temale wiskas keegi õpipoistest kiwiga wastu nägu, mis tema lõualuud põrutas ja hambaid purustas; õnnetu seisukord on wilets. —oo—

Kohtukojast. 15. skr. tuli wennakfete Augusti ja Richard Kokowi asi siinses ringkonnakohtus arutusele. Minewal aastal 23. now. kell 11 wõtsiwad neli noormeest Suurel turult 2 woorimehest Rõmmele sõitmiseks, 3 rbl. edasi ja tagasi sõit. Kui Rõmmel küll aega wiidetud, käskiwad sõitjad mõlemaid woorimehi tagasisõidul Walbeki sõita. Kui woorimehed seda teha ei tahtnud, sunniti neid rewolwriga ähwardades seda tegema. Tammemäele jõudsiwad nad öösse kella 2 ajal. A. Kokow nõudis woorimehelt paberossi ja kui see ei annud, eitis A. K. woorimehe taskud läbi ja wõttis temalt ühe rubla raha ära. Peale selle sundis ta, et teine woorimees temale kiik oma laastal olewa roka 150 kop. annaks. Peremees Ülemäratati üles ja sunniti teda puhwetit awama. A. K. wõttis neli pudelit weini ja andis selle oma wenna kätte. Peale selle nõudis ta weel 2 korwi õlut ja käskis seda wankri peale wiia, mis peale ta peremehelt weel 5 rbl. nõudis, mida temale ka anti. Kui ta ka peremehe harmonikut kaasa wõtta tahtis, sai peremees selle 3 rbl. andmise eest tagasi. Lõpuks wõttis ta kõik kassas olewa raha, umbes 15 rbl., ära. Kui kelmid nägiwad, et woorimehed ära läinud oliwad, sundisiwad nad et peremees neid oma hobusega linna wiiks. Kui peremees seda ei teinud, lasksiwad nad mitu pauku tema õhku ja läksiwad ära. Üks kaasas olijatest tuli aga pärast tagasi ja andis süüdlaste nimed üles. Kohus mõistis August Kokowi neljaks aastaks wangiroodu; Richard Kokow, kes enesele tahwi kergitust, nimelt 7 kuud wargistusi palus, mõisteti tunnistuse puudusel priiks.

21. juunil uppus üks sõjalaewa „Riga" peal teeniw madrus ära. —I—

21. juunil wõeti üks sõjawäest ära karanud madrus kinni. —I—

Uuemad sõnumid.

Koosolek awatakse kell 11,45 min. Juhatajaks on esimees Muromtsew.

Rahaminister on liikumata warandustest linnades ja alewikudes wõetawate maksude läbiwaatamise eelnõu sisse annud, misama ka eelnõu tubaka aktsiisi kõrgendamise ja tubaka produktide walmistamise seaduste muutmise kohta. Mõlemad projektid anti rahaasjade komisjoni.

Algawad waidlused siseministe asjade ministri ja rahaministri ettepaneku kohta, wiljaikaluse järelwastel kannatawatele kubermangudele 50 miljonilist abiraha anda. Waidluste järele tehakse hääletamise läbi otsuseks ministri ettepanekut esiti toidumoona muretsemise komisjoni, ja pärast seda eelarwe komisjoni anda, kes selle ettepaneku läbiwaatamise ühiselt ütlewad.

Algawad waidlused koosolekute wabaduse projekti üle. Galetski arwustab waljusti projekti, sest et see töölistele wäga kitsendaw olla. Edasi seletab kõneleja: Rahwawabaduse erakond ei pane rahwa liikumist tähele; teiselt poolt olla saadikud Gröbeskul ja Petrashitski wolikogu poolt kokkuseatud projektide saatuse üle wäga kahtlased. Rahwawabaduse erakonnal ühes krahw Heydeniga on enamus, pahempoolsetel ei ole aga mingit mõju.

Maksim Kowalewski peab koosolekute wabaduse projekti wiletsaks ja on selle wastu, et projekt komisjoni antaks.

Pahempoolsed waidlewad kesspaiga ja parempoolsete wastu. Dshaparidse ja Bramson tähendawad selle peale, et sotsialismuse aabitsas mitte öeldud ei ole, nagu tahaks proletariat teisi klassisid oma alla heita; proletariat tahab ennast teiste klasside rõhumise alt wabastada. — Projekt wõetakse paragrahwide järele arutamisele. Waielused lükatakse järgmise koosoleku peale.

Kell 2,10 min. kuulutatakse waheaeg.

Peale waheaja astub Kusmin-Karawajew surmanuhtluse ärakaotamise projekti kokkuseadja komisjoni ettepanijana kõnetoolile ja peab pika kõne, milles ta näitab, et surmanuhtlus nii hästi juridiliselt kui ka politikaliselt waatekohalt ärakaotamise wäärt on. Kõnepidaja lükkab järjekindlalt kõik need tõendused ümber, mille peale surmanuhtluse kaitsejad endid hariliselt toetawad, ja jõuab lõpuks otsusele, et surmanuhtlus ka sõja ajal sõjawäes ära peaks kaotatama. Kõnepidaja lõpetab oma kõnet Prantsuse rewolutsioni peale tähendades, kui wälja kuulutati, et sellest ajast algades surmanuhtluse peale niisamuti waadatakse, kui lihtsa surmamise peale. Paljud waidlesiwad siis selle wastu, kartes, et iseäralise surmanuhtluse ärakaotamine anarhiat sünnitab, kuid kõik need kartused oliwad asjata. Tehku siis esimene Wenemaa riigiwolikogu otsuseks: surmanuhtlust ära kaotada, et sellest ajast peale seaduslised tapmised lõpetetud oleks. (Tormiline kiiduawaldus.)

Kohtuminister waidles Kusmin-Karawajewi arwamiste wastu. Raske olla praegusel ajal rewolutsionäärisid anarhistidest lahutada, selle wastu walitsus ka kõige waljemate abinõudega wõitlema peab. Surmanuhtluse ärakaotamine tähendaks niisama palju, kui riigi truusid poegasid, kes kurjategijate käte läbi langewad, täiesti ilma kaitseta jätta. (Hüüd: „küllalt, küllalt!")

Esimees pöörab pahema tiiwa poole ja tähendab, et niisugust waidluse lõpetamise wiisi riigiwolikogu töökorra eeskirjas mitte ei ole. Pahempool jääb wagusaks. Keskkoht ja parem pool plaksutawad käsa. Minister lõpetab rahulikult oma kõne tähendusega, et tema wolmis on mõne politikalise kuriteo kohta surmanuhtluse ärakaotamist ette panema.

Peale kohtuministri räägib merewäe peaprokurör Matwejew. Tema rääkis ainult mõne sõna: „Mereminister ei ole sellega mitte nõus, kuidas riigiwolikogu wolikogu asutamise seaduse 55. paragrahw seletab" . . . . (Naer. Hüüded: „Ütelge Birilewile, et tema ametist lahkuks".)

Peale selle anti sõjawäe peaprokurörile kindral-leitnant Pawlowile kõnelemise õigus. Prokurör ei jõudnud weel kõnetoolile, kui pahemalt poolt wägewad hüüded kostsiwad: „Wälja timukas, tapja wälja!" Esimees kõlistab ägedalt kella ja teatab, et tema sunnitud on koosolekut ära lõpetama. Prokurör seisab kõnetoolil. Kära, äremus, hüüded lähewad ikka suuremaks: „Parem lõpetada, maha timukad, meie ei taha tapjat kuulda, maha Schmidti timukad, wälja!" Esimees kuulutab waheaja ja lahkub prokuröriga ühel ajal kõnetoolilt. Saadikud tõusewad istmetelt üles, kära, äremus kaswab ikka weel suuremaks, waewalt jõuab prokurör sammaste tagant nähtawale, kui temale needjamad hüüded wastu kostawad, peksetakse wastu pultisi, wiimaks läheb prokurör raugemata hüüde „wälja!" saatusel kaalist wälja.

Kui sõjakohtu peaprokurör Pawlow wälja oli läinud, jäi koosolek pooleli. Kell 6,30 min. algas koosolek esimehe Muromtsewi juhatusel uuesti.

Sõnaõigus antakse siseministe asjade ministri asemikule, ministri abile Makarowile, kes seletab, et surmanuhtluse ärakaotamise küsimus siin siseministe asjade ministeeriumisse ei puutu. Et aga ka iseäralisi seadusi puudutati, siis arwab tema tarwiliseks tähendada, et see küsimus koguni iseäralik on, mida kõige parem siis oleks arutada, kui isikupuutumatuse seaduse projekt arutamise alla tuleb.

Esimees küsib, kas surmanuhtluse küsimust edasi arutada wõi teiste tähtajaliste küsimuste juurde minna.

Anikin seletab: Põlgtuse tundmus täitis meid kõiki, kui meie inimest nägime, kes praegu walitsuse tööril seisawad. Meie kuulsime siin kijendawat rumalust. Meie kuulsime, kuidas sotsiolismust anarhismusega wõrreldi, nägime, kuidas sotsialismusest anarhismus tehti. Kas seda meelega wõi rumaluse pärast tehti, seda ei tea, aga põlastusewäärt tõuke, kui selleste pühatse kohta inimene ilmus, kelle terwe elu weri ja tarmised on. Teadku nii, et wolikogu ainukeseks eesmärgiks on, asju rahulikult otsustada. Werenägemine kohutab meid ja meie ei wõi sellepärast töötada. Teadku maa, et meie werd ei jõua ära kannatada. (Kiiduawaldus.)

Krahw Heyden protesteerib selle wastu, et prokurör Pawlowi rääkida ei lastud.

Winawer on teises arwamises. Ta ütleb, et inimeid, kes wolikogu wastu nii hoolimata on kui kindral Pawlow, wolikogusse ei wõi lubada.

Aladjin kõneleb ägedasti: Meile saadeti eksperd, kelle nimega terwel Wenemaal sõna „timukas" on ühendatud. Sõna antakse inimestele, kellel nii wähe ausust on, et nendele ei wõi silma ei wõi waadata. Töörahwa erakonna nimel seletan ma, et hr. Pawlow nii suguste isikute hulgast on. Meie oleksime kuulama jäenud, kui ükskõik, kes peale Pawlowi sõjaministeeriumist oleks kõnelenud. Hr. Pawlow sellel kõnetoolil ühtegi sõna enam ei räägi. (Kiituawaldus.)

Romaischwili: Ärgu need timukad ausate inimeste tundmusi haawaku. Mingu nad terwe Wenemaa, terwe wolikogu eest warjule.

Würst Wolkonski seletab, et ta Heydeniga ühes arwamises on.

Alekfinski: Teadku ministrid, et riigiwolikogu kõnetool mitte kaak ei ole. Siin ei ole timukatele ruumi.

Maslow: Meie oleme juba kord kindral Pawlowi näinud. Meie nägime, missugune seisukoht tal parlamendi wastu on. Kui ta teist korda ilmus, siis ei jõudnud meie hüüdmata jätta, et Pawlow mõrtsukas ja timukas on.

Boratow: Meie ei ole kellegilt sõnaõigust ära wõtnud. Meie oleme neilt ainult koha ära wõtnud. Mina leian, et isikud, kes werd walasiwad, siin ei tohi olla, waid nende koht Sahalinis on.

Wolikogu teeb otsuseks waielust edasi pidada. Nabokow, Lednitski, ja preester Ognew peawad ägedad kõned.

Nabokow tänab kohtuministrit kingituse eest, mis selles seisab, et minister nõus oli surmanuhtlust karantini kuritööde eest ära kaotama; ministri kahkumisest on kahju, sest selle läbi on wõimata tema käest aru pärida, kui palju surmaotsusi nende kuritegude eest wiimase 5—10 aasta jooksul täide saadetud. Kõneleja pöörab sellesama küsimusega ministri abi poole. (Wahe). Ministri abi ei wasta. (Hüüdeawaldused, naer.) Kõneleja leiab ministri seletuseid wäga puudulikud olema.

Kõnepidaja wõrdleb Saksa, Inglise, Itaalia ja Ameerika Ühisriikide surmanuhtluse seaduseid ja leiab, et ministri toetamine Lääne-Europa seaduste peale eksitus on. Nabokow küsib, kas minister tahab surmanuhtluste abil Wene anarhismuse wastu wõidelda, näituseks krahw Leo Tolstoi wastu. Wenemaa peab põhjusmõtteliselt oma karistuse sisteemist surmanuhtluse maha kustutama. Gringmuthi „Moskowskija Wedomosti" seisukohale astudes ja nendes enesele sündsaid seltsilisi leides näitas ministeerium täna uuesti, et tema täiesti jõuetu on ja et temal riigi ülesannetest aimu ei ole. (Käteplagin.)

Lednitski räägib, et teda mitte ministri kõne kohkuma ei pane, mis politikaliste süütegude kohta surmanuhtluse makswaks tunnistab, waid teda sunnib see kohkuma, et aadet karistatakse, surnuks lastakse, püssitikudega läbi torgitakse, ühes sellega aga karistatakse ja lastakse ka Wenemaa õiglus ja wiimane lugupidamine walitsuse wastu surnuks. Aatelised inimesed lastakse surnuks, anarhistid aga wapustawad riigi wiimaseid tugesid. Arusaadaw on, et riikline tarkus, mis inimlise tundmuse wiha tutub, ainult kulma mõistuse järele töötab, seaduslisi tapmisi korda saadab, walitsuse anarhistid karistamata jätab ja ainult aatelisi inimesi karistab. Kõiki muinasloolisi kangelasi meelde tuletades, kes aadete nimel ära on tapetud, räägib kõnepidaja edasi, et Poola rahwas sellele werejanulisele kõige rohkem ohwrisid on toonud. (Elaw käteplaksutamine.)

Preester Otow seletab, et tema, kui põhjusmõtteline kristlane, kõigest jõust surmanuhtluse wastu protesteerib, iseäranis politikasüüdlaste surma mõistmise wastu, sest et neil harilikult peenem kõlbluse tundmus on, kui harilikkudel inimestel. Kristuse õpetus räägib et mingisugusel walitsusel, mingisugusel wõimul maa peal ei ole õigust inimeselt elu ära wõtta.

Wolikogu wõtab projekti üksikud punktid arutamisele. Esimene paragrahw, mis ütleb, et surmanuhtlus ärakaotatakse, wõetakse ühel häälel wastu. Selle järele wõetakse terwe seaduse projekt wastu, mis surmanuhtluse ärakaotamisesse puutub.

Koosolek lõppes kell 9, 55 min. Järgmine koosolek on 20. juunil kell 2. päewal.

Koosolek awati kell 2, 40 min. Juhatab krahw Dolgorukow. Kõne alla tulewad wolitsuste asjad. Walimiste läbiwaatamise komisjoni ettepanijad annawad komisjonide tegewusest aru. Tambowi kubermangu saadik Schetschenew'itsch räägib walitsuse seadusewastalistest tegewustest walimiste ajal. Häälteenamusel tehti otsuseks Tambowi kubermangu 11 wolikogu liikme walimist tühjaks tunnistada. Peale selle otsustatakse kindral kuberneri ja würst Tshelokajewi tegewusest walitsusele teatada. Algawad waidlused koosolekute wabaduse üle. Kamischwili läheb oma kõnes hurshuaßa kallale ja kaitseb sotsialistisi. Parem pool ja keskkoht awaldab kannatamatust, hüütakse „küllalt."

Winawer peab pika kõne. Tema arwamise järele on eilase kõne järele ehk puhas. Neg on juba arusaada, kes waenlased, kes sõbrad on. Kas meie tõesti nõnda jäburad politikamehed oleme, et üleüldise wabaduse põhjusmõtet ei tunne? — Professor toetab oma kõnes Inglise seaduste peale, kus koosolekute seadusi ei olegi, nimelt sellepärast, et seal kombeõigus maksew on, mida hästi täidetakse ja mis kõiksugu kodanlisi wabadusi kaitseb. Winawer tähendab, et Inglismaal koosolekute wabadus kitsendatud on, kui arutusel olewa projekti järele meil oleks. Meie ei wõi kombe õiguse peale toetada. Peale selle, kui Kokoschkin ja Scherschenewitsch oliwad rääkinud, anti projekt 11 — liikmelise komisjoni kätte. Lõpuks wõeti surmanuhtluse pärast sisseseadetud arupärimised wastu, niisamuti ka oodetawa Batumi rüüstamise asjus. Koosolek lõppes kell 9 õhtu. Bjelostoki asi tuleb neljapäewal 22. juunil arutusele.

Kulda, hõbedat

ja pruugitud taskukellasi ostab uurmaker

Wene turu ääres. **Uuk.**

Telegrammid.

Peterburi telegrammitalituse poolt.

Peterburist. Riigiwolikogus peetakse eelarwe ja rahaasjanduse komisjoni koosistumist, millest siseministe asjade minister ja rahaminister osa wõtawat. Kella 2 peale määratud koosolek lükati edasi kella kolmeni. Arutatakse moonamuretsemise küsimust.

Bjelostokist. Linnapeale anti paljude Bjelostokis elawate juutide asemikkude poolt paljude allkirjadega teadaandmine, milles sellepeale näidatakse, et kindral-leitenant Bader'i sõjaministrile saadetud raportis ülesantud teatused Bjelostoki lõhkumiste põhjuste ja nähtuste kohta, tõega kokku ei käi, nagu seda ametlikudel uurimistel selgeks tehti. Sellepärast palutakse riigiwolikogu erakorraliselt kokku kutsuda, et sellega ametlikult tõelikud põhjused makswaks tunnistada.

Pensast. Peale kolmepäewase awalikude majade ja wiinapoe lõhkumise, mille põhjuseks kahe soldati tapmine awalikus majas oli, jäi linnas kõik waikseks. Kreisides on põllumajanduslisi rahutusi märgata, mis heinamaade ärarüüstamises, omawolilises metsaraiumises ja põllumajanduslikute asutuste mahapõletamises nähtawale tulewad.

Kamenets-Podolskist. Tülid Podolski kubermangu talupoegade ja mõisnikkude wahel tööpa'ga küsimise asjus lähewad ikka suuremaks; iseäranis tõsised on nad Gaisinski kreisis; tuleb ka kokkupõrkamisi waeste ja rikaste talupoegade wahel ette. Markowkas, Gaisinski kreisis ja Sokoltsis, Bratslawski kreisis, oli kaks werist kokkupõrkamist talupoegade ja strashnikude wahel; wiimased oliwad sunnitud sõjariistu tarwitama.

Bjelostokist. Tunni peal seisjate soldatite sagedate elu kallale kippumiste katsete pärast on kindralkuberner käsu wälja annud, mille järele soldatite kinniste kaitsemajade ehituse eest hoolt tuleb kanda. Ka peawad wahikohad reflektoritega walgustatud saama.

Bakust. Kohalikus wangimajas algas wangide wahel kaklus, lahingut peeti külma sõjariistatega, see on: wangimajas olewate toidunõude ja tööriistadega. 26 wangi on haawatud. Tülitsema hakkasiwad wanad noortega, tüli põhjuseks oli see et noored kaebasiwad wangimaja ülewaataja peale raha wäljapressimise pärast ja pilkasiwad wanemaid wangisi nende argtuse pärast. Alguse tegiwad wenelased ja armeenlased, teiseks muhamedlased. 13 inimest on haawatud. Wangimaja ülewaataja, muhamedlane Wamlew sai ajutiselt teenistusest wabastatud. Linnas oli suur liikumine; kõik lõbukohad oliwad kinni, täna on kõik rahuline. Osalised streigid kestawad edasi; igas tööstuse asutuses laotatakse proklamatsionisi laiali ja kutsutakse töölisi streikima. Suur muhamedlaste koosolek töötas laialised majanduslised nõuded wälja.

Jusowkast. Rutshenkewski kaewandustes on täieline streik, omanikud tegiwad otsuseks töölisi teisest kaewandustest palgata; — nõudmised on majanduslised. Kasakad kohale.

Warshawist. Goshei uulitsal lasti jaoskonna ülewaataja Kowaltshik surnuks; kurjategijad põgenesiwad ära. Juurderuttaw patrull andis põgenejate peale tuld ja haawas ühte noormeest, raamatuköitjat, surmawalt. Politsei reaaegu kujagil enam wahti ei pea.

— Goshei uulitsal kippus sõjariistus salk linnawahi ja kolme soldati kallale, kes kallale kippujaid kuulidega wastu wõtsiwad.

— Täna suri shandarmi-politsei raudtee jaoskonna alampolkownik Muradow, tema sai kergelt haawatud teisipäewal wisatud pommist ja suri halwatusesse.

Jugenrist. Raudtee rahakorjaja käest rööwisiwad neli tundmata isikut 19 tuhat rubla raha ära ja põgenesiwad. Rahakorjaja on haawatud.

Tiflisist. Gori lähedal on preester Hahutagiuran äratapetud.

— Borshani lähedal peeti kaks tatari kinni, nende juurest leiti 4000 „berdani" padrunit, mõlemad wõeti wangi. — Mitmes wabrikus streikisiwad töölised; nõudmised on majanduslised.

Wilnast. Wallakohtu istumise ajal tungisiwad paarkümmend sõjariistus talupoega Rjeschanski wallawalitsusesse. Ligi jada juuresolijat jooksiwad laiali. Röövlid nõudsiwad wallawanema käest wõtmeid, rööwisiwad 270 rubla raha ja passi plankisi ning jooksiwad ära. Talupojad ja politsei hakkasiwad neid tagaajama; neli nendest on kinnivõetud, — kõik Rjeschagski walla talupojad.

!Kõigeodawamad hinnad!

Soowitan oma austatud [illegible] kaubatarwitajatele,

kõige paremaid ja uuema moe

[illegible] **sume-, öle- ja gaasküboraid** [illegible], **kasirkübaraid, akuskaubeid, korsettid, päewa- ja wihmawarjusid, kindaid, kurkid**, [illegible] **pleisid** [illegible], **parlasid, prossid, liffid, tulgeid, wiku**, [illegible] **ilusaid näputööd** [illegible] materjaliga, **järel tehtud palmid** ja [illegible] **ilukaupa**.

E. Lustig,

Wene uulitsal nr. 7.

Kostel

wõtab „Noorufe" tellimisi ja kuulutusi wastu Aru kooliõpetaja

A. Leithammel.

A. Margk'i

raamatukauplus

Tallinnas, Weike Karja uulitsas Nr. 12

soowitab omast suurest

waimulikkude raamatute pealadust:

Uusi laulu- raamatuid [illegible]

Jutluse- raamatuid [illegible]

Piibli-raamatud ja **Uued Testamendid.**

Suur wäljawalik

Seinasalmidest ja raamatu wahemärkidest.

[illegible]

M. Kaupmees, [illegible]

50 piibli pilti [illegible] ja [illegible] Testamendist, [illegible] trükitud. [illegible]

[illegible] „**Kristliku rahwa kirjanduse agentuuri**" [illegible]

Jällemüüjatele head protsentid.

Wiljandis,

Eesti Põllumeeste seltsi saalis

24. ja 25. juunil 1906.

„Estonia" näitesellskonna külaskäigu etendused

[illegible] **Paul Pinna** juhatusel ja **Betty Mõis, Anna Markt'i, Antonie Roseni, Aleksander Trilljärwe, Theodor Altermann'i, Norden'i, Aug Kuusmann'i, Aleks. Johanson'i, Joh. Sepa** [illegible]

Jaanipäewal 24. juunil 1906.

„Noorus,"

[illegible] Max Halbe [illegible] drama, 3 [illegible]

Pühapäewal 25. juunil 1906.

„Ma tunnen naisi"

[illegible] naljamäng 3 waatuses.

Hakatus kell 8 õhtul.

Pileti hinnad: 1 ja 2 rida 1 rbl. [illegible] 75 kop., II pl. [illegible] 35 k., galerii [illegible] Piletite [illegible] hra [illegible] raamatukaupl.

Wadake ja lugege! Uurmaker ja kullassepp O. W. Uhs.

[illegible] neile, kes oma seina- ja taskukellad õigesti ja hästi käima soowiwad [illegible], et minu enam Narwa ega Tartumaanteel maja nr. [illegible] ei elu, [illegible]. **Mina elan ja töötan nüüd [illegible] wastas**, [illegible]

Tartumaanteel nr. 7 uues telliskiwi majas.

[illegible]

Wõtan tellimisi kulla ja hõbeda tööde, [illegible], kuldamise, hõbetamise nikeldamise, Gramophonide, muusikakastide ja elektri aparatide parandamise peale wastu.

Kõik tööd jaawad korralikult, ja wastutamise all toimetatud.

Ostan wana hõbedat, kulda, wana seina- ja tasku kellasid.

Austusega **O. W. Uhs. (Uus.)**

[illegible]

Tallinnas, Suure Tartumaanteel Jürgens majas nr. 7. [illegible] **O. W. Uhs**

„Tiiu Tasane".

[illegible] **Tiiu Tasan.** [illegible] raamatukauplused [illegible] Tellimised [illegible] „Tiiu Tasane".

Eestulewaks suweks soowitan oma suurest walmistehtud riiete tagawarast:

Meesterahwastele:	**Naisterahwastele:**
[illegible]	[illegible] **walge lõngadele** [illegible]

Odawad meeste ja naisterahwa wihmamantlid on nüüd kätte jõudnud ja soowitan odawa hinnaga.

Palun austatud kaubatarwitajaid minu kaupast waatama tulla ja nende headuse ele otsustada. Auupaklikult

B. Rubanowitsh.

Peltinai walmistehtud riiete kauplus. Harju uul. 24.

Wõtan tellimisi wastu mitmesugu **mehanikeri ja lukusepa** tööde peale, nagu kõiksugu **kaalud** ja **kaalu pommid, manomeetrid**, balkoni, trepi ja **haua aedasi** j. n. e. Kõiksugu ehituse töösi.

Aleksander Kesker,

Wene uulitsal nr. 16.

Igat seltsi wana rahasi ostetakse ja maksetakse kõrget hinda. Järel küsida **„Noorufe"** toimetuses.

Pikarewitsh'i mütsikauplus,

Wiru uul. nr. 387, uue mäe wastas, soowitab praegu saanud suures wäljawalikus kõigesuguse uuema moodiga

mütsisi, kübaraid, pesu jne.

Wõimalikult odawad hinnad.

Auupaklikult **C. Pikarewitsh.**

Tähtis uudis!

kaua oodatud ja mitmelt poolt taganõutud

„Saksakeele iseõpetaja",

grammatik — kõnelemised ja sõnastik.

Soowitaw käsiraamat iseäranis käsitöölistele ja teenijatele, kes saksa rahwa teenistuses, on nüüd minu kulu peale ilmunud. Selle tähtsa ja tarwilise raamatu hind on kõwaste köidetult **75 kop.**

M. Kuusiku

raamatukaupluses Tallinnas, **Harju uul. nr. 47.**

Kes raamatu hinna postmarkides ära saadab, sellele saadetakse raamat kodu.

Harjuwärawa mägi.

Igapäew.

Suur piduetendus.

Mr. Pritel & „Miss Faly"

kõigesuuremad mälestusekunstnikud ja mõttelugijad jäewad weel paariks päewaks.

Sewastjanow Slawin,

tuttaw Wene naljataja,

toredab naljalaulud. Kunst laulu kwartet **„Melodia"** jääb ainult weel mõneks päewaks siia, ja muu tubli programm.

Peale etenduste saalis prii kontsert.

Sissepääs: I. pl. 50 k., II. pl. 35 k., loshed 5—6 isikule 3 rbl. — 3 rbl. 50 kop.

Juhatus.

Kauasi hausaidasi ja riistisi soowitab kõige odawamalt

J. SUNTJA.

Tallinnas, Nunne uulitsal nr. 1.

W. A. Dubas'e

Warshawi saapa kauplus.

Tallinnas Kuninga uul. nr. 6.

Soowitab omast täielikust ja suurest wäljawalikust, omast töötoast ja kõige kuulsamatest wabrikutest kõiksugu meeste- ja naisterahwa ja laste **saapaid,** kõiksugu pidu- ja hommiku-kingasid.

Meesterahwa

triik pesu, uuematest moodidest,

shlipsusid, maniska nööpisid, tsibummabanisid, reisi korwisid, pleedi katted ja rihmad.

Tellimised kingade ja saabaste peale kõige uuemate moodide järele saawad ruttu ja hästi walmistatud.

Uusi ja pruugitud

jalgrattaid

ja nende üksikuid jagusi soowitab **odawalt**

J. Suntja,

Tallinnas, Nunne uul. nr. 1.

Tere neiud, rikkad lesed!

Tarwitage õnnelikku juhtumist!!!

Kaks wäga wiisakat noortmeest soowiwad abielusse astuda; ettewõte on kindel.

Kirjad palume „**Minu**" ja „**Sinu**" [illegible] kätte Wene uulitsale Laurmanni trükikotta saata.

! Neiudele !

4 noort meest

soowiwad neiudega abielu eesmärkel—kirjawahetusesse astuda. Ainult tõsised kirjad saata. Neiude wanadus mitte üle 25 aasta. Kirjad palutakse järgmiste tähtede all saata

„Noorufe" toimetus Tallinnas.

„K." 28 a., „A." 27 a., „B." 24 a. ja „H." 20 aastat wana.

Wana markidega kirjasi wastu ei wõeta!

Uudis Tallinnas!

Mis weel enne olnud ei ole.

Kindlad hinnad.

Uus suur

walmis riiete kauplus

kindla hindadega kus ainult head materjalist, ja heaste passiwaid riideid saada wõib. Kõik riie jaab enne dikateritud, ja ojawa Juurdeleikaja juhatusel, ja headest töötegijatest oma töötoas walmis tehtud.

Sellepärast palume austatud kaubatarwitajaid mitte mujalt ostma minna, enne kui meie uesti awatu **„Magasin Anglais"** riiete headust, ja hinna odawust järele waatanud ei ole, et siis oma silmaga näha, et meid kuulutuse taga tõesti hea kaup, ja odawad hinnad on.

Meie riiete hinnad on kindlad ja õige odawad, sellepärast palume austatud ostjaid mitte enam ostmise juures tingida.

Kindlad hinnad.

Harju uul. nr. 36.

Auupaklikult

Magasin Anglais.

J. Pasternack.

Trükitud A. Laurmani trükikojas.

Wastutaw toimetaja ja wäljaandja A. Trilljärw.